Document nr. 4

Van: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht
Datum: vrijdag 15 maart 2024 22:55:20
Bijlagen: image001.png

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: maandag 12 juni 2023 13:59
Aan: Sicking, S. (Rechtbank Oost-Brabant) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht

Hi Saskia,

Hoe is het?
Dank voor dit handelingskader verschoningsrecht. Heel interessant.
Ik heb even met Peter overlegd; hij vond de regiegroep strafrecht toch niet het meest geschikte gremium. Het is nu uitgezet bij de expertgroep RCs. Zij agenderen het voor hun vergadering van 29/6 en komen (na afstemming met het db van het LOVS) met een reactie richting Michiel. Dat heb ik Michiel ook laten weten.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: Sicking, S. (Rechtbank Oost-Brabant) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 5 juni 2023 18:27
Aan: Pulles, P.W.E.C. (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: Fwd: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht

Peter, 5.1(2)e

Van de hovj van het FP kreeg ik bijgaand handelingskader verschoningsgerechtigd materiaal. Gaat dus over de geheimhoudersproblematiek.
Het FP vraagt om een reactie, waarbij overigens is opgemerkt dat nu al (vanaf morgen begrijp ik) wordt gewerkt met dit kader. Er is sinds het arrest van het hof Den Bosch een stilstand ontstaan die niet kan voortduren, zo vertelt Michiel mij.

Omdat het kader vast breder gebruikt gaat worden dan alleen bij de concentratierechtbanken lijkt het me goed als de regiegroep strafrecht zich over de vraag van het FP buigt.
Het kader beoogt de periode te overbruggen tot de HR de prejudiciële vragen van het hof heeft beantwoord. Dat impliceert denk ik, naast de aard van de materie, dat een reactie vanuit de Rechtspraak, met enige voortvarendheid wordt opgepakt.
Ik kan mij voorstellen dat de regiegroep rechtstreeks met de hovj schakelt. Hij weet dat ik dit doorstuur. Maar mochten jullie in mijn verdere bemoeienis als postiljon meerwaarde zien, dan hoor ik dat wel. Dat geldt ook voor eventuele vragen.
Hartelijke groet,
saskia
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** "Zwinkels, mr. M (Functioneel Parket)" 5.1(2)e [redacted] @om.nl>
> **Datum:** 5 juni 2023 om 17:01:33 CEST
> **Aan:** "Sicking, S. (Rechtbank Oost-Brabant)" <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
> **Onderwerp: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht**
>
> Dag Saskia,
>
> Hierbij het voorlopig handelingskader verschoningsrecht dat (mede) is gebaseerd op het arrest van het Hof Den Bosch in de zaak Castor. Zoals vandaag telefonisch afgesproken treden we graag in overleg, met name hoe dit in de praktijk nader vorm kan worden gegeven. We zullen dit handelingskader op korte termijn ook met de NOVA bespreken. Mogelijk dat deze gesprekken nog leiden tot enkele aanpassingen, maar in onze visie laat het Hof ons voor dit moment weinig ruimte om het anders in te richten.
>
> Op basis van de gesprekken met de NOVA en met jullie zullen we vervolgens ook met de opsporingsdiensten voorlopige werkafspraken maken.
>
> Hartelijke groet,
>
> Michiel Zwinkels
> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent

in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Document nr. 5

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e [redacted] Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht
Datum: vrijdag 15 maart 2024 22:54:35
Bijlagen: Concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht - versie 5 juni 2023.docx
Concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht - versie 5 juni 2023.pdf
2023.06.05 CONCEPT Stroomschema_voorlopig handelingskader GHH-gegevens.pdf
2023.06.05 CONCEPT sjablonen (tekstblokken) vorderingen 181 Sv (1.A-1.C)_voorlopig handelingskader.docx
2023.06.05 CONCEPT sjabloon (tekstblok) vordering 181 Sv (1.D - zeer uitzonderlijke omst.h.).docx
image001.png

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: maandag 12 juni 2023 11:16
Aan: 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Noord-Nederland) [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: Doorst: concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht

Dag 5.1(2)e [redacted]

Bijgaand het concept voorlopig handelingskader verschoningsrecht. Er is natuurlijk een prejudiciële vraag gesteld, maar Michiel Zwinkels (hoofdOvJ Functioneel Parket) gaf aan dat 'sinds het arrest van het hof Den Bosch een stilstand is ontstaan die niet kan voortduren'. Daarom nu toch een kader om voorlopig mee te werken.

Ik heb overlegd met Peter. Hij vond het inderdaad een goed idee om deze stukken te agenderen voor de vergadering van de expertgroep RCs. Zou je hen willen vragen om een reactie op te stellen en deze willen sturen naar Michiel Zwinkels (<5.1(2)e [redacted] @om.nl>). Hij zou graag uiterlijk 1 juli een reactie ontvangen. Is dat haalbaar?
Dan laat ik hem weten dat het in gang is gezet.

Mogelijk moet jullie reactie nog ter accordering langs het (db van het) LOVS? (@5.1(2)e [redacted] zoals je zag, wierp Peter die vraag op)

Peter en ik ontvangen de reactie ook graag (ter informatie).

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Document nr. 6

Van: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e. (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv
Datum: vrijdag 15 maart 2024 22:50:53
Bijlagen: bestuurlijke afspraak OM-ZM15-11-2021.pdf
image001.png
image002.png

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: maandag 15 november 2021 12:21
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Noord-Nederland) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e. (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv

Bijgaand de getekende overeenkomst.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e. (Parket-Generaal) <5.1(2)e @om.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 12:10
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv

Dag 5.1(2)e

Hierbij de Overeenkomst. Het College heeft de parketleidingen schriftelijk geïnformeerd over de Overeenkomst en het plan om ook ten aanzien van art. 40 Sv een overeenkomst aan te gaan.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Senior adviseur bedrijfsvoering

Openbaar Ministerie

Parket-Generaal
Afdeling Besturen en Beheersen
Team Regie & Impact nieuwe wetgeving
Bezoekadres: Prins Clauslaan 16, 2595AJ Den Haag
06 – 5.1(2)e
5.1(2)e @om.nl
www.om.nl

Afwezig op vrijdag

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <[redacted] @rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 15 november 2021 09:02
Aan: 5.1(2)e (Parket-Generaal) <5.1(2)e @om.nl>
Onderwerp: RE: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv

Dag 5.1(2)e

De overeenkomst gaat vandaag in! Heb je een getekende versie voor me?

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e (Parket-Generaal) 5.1(2)e @om.nl>
Verzonden: woensdag 10 november 2021 11:00
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv

Dag 5.1(2)e

Fijn! Ik heb de OvK uitgezet ter ondertekening en zal deze daarna retourneren.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Senior adviseur bedrijfsvoering

Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
Afdeling Besturen en Beheersen
Team Regie & Impact nieuwe wetgeving
Bezoekadres: Prins Clauslaan 16, 2595AJ Den Haag
06 – 5.1(2)e
5.1(2)e @om.nl
www.om.nl

Afwezig op vrijdag

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 15:53
Aan: 5.1(2)e (Parket-Generaal) <5.1(2)e @om.nl>
Onderwerp: FW: werkafspraak art. 6:6:3 lid 3 Sv

Dag [redacted]

Bij deze de ondertekende werkafspraak (met de door jullie voorgestelde wijzigingen en last tot toevoeging én last tot aanwijzing).
Zorg jij voor ondertekening aan jullie kant, en wil je me dan de geheel ondertekende werkafspraak sturen?

Het LBvR ([redacted] of [redacted] neemt contact met je op om het communicatiemoment af te stemmen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Afdeling Strategie
06-[redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Informatie van de Raad voor de rechtspraak, de rechtbanken, de gerechtshoven en de bijzondere colleges vindt u op www.rechtspraak.nl.
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Document nr. 6.1

de Rechtspraak

OPENBAAR MINISTERIE

Afspraak Openbaar Ministerie en de rechtspraak
met kennisgeving aan de Raad voor Rechtsbijstand

Artikel 6:6:3 lid 3 Sv luidt als volgt:
Indien niet blijkt dat de veroordeelde een raadsman heeft, en het openbaar ministerie vordert dat de beslissing zal worden genomen, geeft het openbaar ministerie kennis van deze vordering aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand dat voor de veroordeelde een raadsman aanwijst. In geval van een beslissing die niet op vordering van het openbaar ministerie zal worden genomen, geeft de rechter, indien niet blijkt dat de veroordeelde een raadsman heeft, voorafgaand aan het onderzoek aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand last tot aanwijzing van een raadsman. De artikelen 38, 43 tot en met 46 zijn van overeenkomstige toepassing.

Vastgesteld is dat artikel 6:6:3 lid 3 Sv er toe leidt dat het OM bij iedere vordering op grond van Boek 6 Sv kennis moet geven aan de raad voor de rechtsbijstand.
Dit betekent dat het OM bij duizenden vorderingen een dergelijke kennisgeving moet doen uitgaan. Vastgesteld is dat bij het OM dit niet ICT-matig ondersteund wordt, zodat het handmatig moet gebeuren en vervolgens die kennisgeving op papier moet worden toegevoegd aan het dossier.

Omdat het Openbaar Ministerie gelet op het vorenstaande niet in staat is uitvoering te geven aan bovenstaande wettelijke bepaling, komen partijen overeen dat de rechtspraak - ook indien sprake is van een executiezaak die aanvangt met een vordering van het OM - een last tot aanwijzing danwel een last tot toevoeging geeft. Kennisgeving van een vordering aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand door het openbaar ministerie, als opgenomen in art. 6:6:3 Sv, zal vanaf 15 november 2021 niet meer plaatsvinden door het OM.

Deze afspraak gaat in op 15 november 2021. Het OM zal instaan voor de kosten (€ 200.000 per jaar), die door het ministerie van Justitie en Veiligheid zullen worden vergoed.

Deze regeling geldt tot het moment dat de wettelijke bepaling op dit punt is aangepast.

De intentie wordt uitgesproken om op korte termijn gelijksoortige werkafspraken en financiële afspraken te maken ten aanzien van de toevoegingen op grond van artikel 40 Sv.

Ondertekening

d.d.

Namens OM:

5.1(2)e

J.C. van Leeuwen
Portefeuillehouder executie

Namens Rechtspraak:

5.1(2)e

J.G.W. Lootsma-Oude Nijeweme
Voorzitter LOVS

Document nr. 7

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: procesafspraken
Datum: vrijdag 15 maart 2024 22:49:06
Bijlagen: InterneHandreikingProcesafspraken210623KG.docx
ProcesafsprakenvoorstelLOVS070723K.docx
image001.png
image002.png
image003.png

Ter info (geen openbare stukken, althans nog niet)

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
wetgevingsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 26 juni 2023 09:04
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted]. (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: procesafspraken

Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer 5.1(2)e [redacted]
088 361 3604
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Gerechtshof Amsterdam

Van: 5.1(2)e [redacted] (Hof Arnhem-Leeuwarden) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Verzonden: maandag 26 juni 2023 8:59
Aan: Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: procesafspraken

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Afdelingsvoorzitter/senior raadsheer

Strafrecht
Kamer 5.1(2)e [redacted]
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: maandag t/m vrijdag

de Rechtspraak
Gerechtshof
Arnhem – Leeuwarden

Van: 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 13:03
Aan: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; Merwijk, S.F. van (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Amsterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Amsterdam) < @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Gelderland) <m.ouweneel@rechtspraak.nl>; (Hof 's-Hertogenbosch) <G.C.Bos@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Den Haag) < @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Limburg) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Den Haag) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: procesafspraken

Beste collega's,

Bijgaande de stukken die aan het LOVS zijn verzonden. De input van 5.1(2)e heeft nog geleid tot een paar marginale wijzigingen.

Dank aan jullie allemaal voor jullie bijdragen. 5.1(2)e 5.1(2)e en 5.1(2)e zullen bij het LOVS aanwezig zijn om eea toe te lichten.
Hopelijk wordt het een "hamerstuk"

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Afdelingsvoorzitter/senior raadsheer

Strafrecht
Kamer 5.1(2)e
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: maandag t/m vrijdag

de Rechtspraak
Gerechtshof
Arnhem – Leeuwarden

Van: 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: vrijdag 23 juni 2023 13:01
Aan: 5.1(2)e (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: procesafspraken

Beste 5.1(2)e

Bijgaand de definitieve stukken van de werkgroep Procesafspraken voor de LOVS-vergadering van 7-7-23. De stukken zijn opgesteld door de LOVS-werkgroep Procesafspraak. Er is vanuit het OM, de advocatuur en 5.1(2)e meegelezen met deze stukken.

5.1(2)e en 5.1(2)e (beiden lid van de werkgroep) kunnen op 7-7-23 digitaal aansluiten om eea nader toe te lichten. Ik ben zelf op de vergadering van 7-7-23 helaas verhinderd.

Mocht je in aanloop daarnaar toe nog vragen hebben, aarzel dan niet om die aan mij te stellen.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

Afdelingsvoorzitter/senior raadsheer

Strafrecht
Kamer 5.1(2)e
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: maandag t/m vrijdag

de Rechtspraak
Gerechtshof
Arnhem – Leeuwarden

Document nr. 8

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage)
Onderwerp: FW: werkafspraak OM -ZM bijzondere getuigen
Datum: vrijdag 15 maart 2024 22:48:31
Bijlagen: Werkafspraken bijzondere getuigen (DEF) mei 2017.docx
image001.png
image002.png

Ter info

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
wetgevingsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 8 juni 2023 16:05
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: werkafspraak OM -ZM bijzondere getuigen

Dat zou bijgaand document moeten zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Stafjurist

LBVr
06-15.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: maandag tot en met donderdag

de Rechtspraak

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 8 juni 2023 15:51
Aan: 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: werkafspraak OM -ZM bijzondere getuigen

Dag [redacted]

Met het oog op het gesprek van volgende week over de getuigenbeschermingsovereenkomst sprak ik net (ter voorbereiding) al even met Bastiaan. Hij wees me op het bestaan van een werkafspraak OM-ZM voor bijzondere getuigen en het leek hem nuttig die met het ministerie te delen.
Heb jij die afspraak (als vervangend secretaris van de expertgroep) en kan ik die inderdaad delen?

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
wetgevingsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Document nr. 9

Van: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Datum: vrijdag 22 maart 2024 11:08:08
Bijlagen: image005.png
image006.png
image001.png
image002.png
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 12:48
Aan: Sicking, S. (Rvdr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Dank voor deze mailwisseling. Wat zal ik hierin doen? Nogmaals mailen naar het ministerie dat de noodzaak tot wetgeving ten zeerste wordt gevoeld in de praktijk?
Of 5.1(2)e vragen mij op de hoogte te houden van de ontwikkelingen?
Vanaf morgen heb ik een weekje verlof; dus als er met spoed iets moet, is het vandaag.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
wetgevingsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Raad voor de rechtspraak

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 12:27
Aan: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

5.1(2)e wil jij dit oppakken en mij in de loop houden? Veel dank

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e
Hoofd strategie

Bureau Raad voor de rechtspraak
Afdeling Strategie
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-di-wo-do-vr

de Rechtspraak

Van: Lycklama à Nijeholt, G.F.H. (Rechtbank Midden-Nederland)
<5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: vrijdag 2 april 2021 12:08
Aan: 5.1(2)e, S. (Rvdr 's-Gravenhage) <[redacted]@rechtspraak.nl>
CC: [redacted] (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>; Mul, V. (Hof Amsterdam) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Midden-Nederland) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Ha 5.1(2)e zie mailwisseling, ik heb vorige week op verzoek van Peter Pulles met Gert Haverkate van het WBOM gebeld hierover. Toen leek het er op dat de meeste RC's bereid waren om machtigingsverzoeken van het OM in behandeling te nemen, uit het bericht van 5.1(2)e maak ik op dat inmiddels de opvattingen hierover toch uiteenlopen. Ik heb Gert namens de regiegroep strafrecht gezegd dat wij als ZM het belang zien van snelle wetgeving op dit onderwerp en ik heb hem gevraagd om hierover verder van gedachten te wisselen met jouw Bureau. Hopelijk ben jij daarmee akkoord.

Met vriendelijke groet,

G.F.H. (Geert) Lycklama à Nijeholt
rechterlijk bestuurslid

Bestuur
Kamer 5.1(2)e
088-3619389
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Rechtbank
Midden-Nederland

Van: Lycklama à Nijeholt, G.F.H. (Rechtbank Midden-Nederland)
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 12:02
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: Mul, V. (Hof Amsterdam) <[redacted]@rechtspraak.nl>; [redacted] (Rechtbank Midden-Nederland) 5.1(2)e [redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Dat lijkt mij inderdaad slim. Het is ongemakkelijk als er landelijk grote verschillen zijn en het zou ook kunnen uitstralen op de vraag of je bewijs in lopende onderzoeken mag gebruiken. Ik volg de discussie met belangstelling maar ik hoef niet aanwezig te zijn op het aangekondigde overleg, tenzij jullie dat zeer graag zouden willen.
Daarnaast geeft dit nog maar extra aan dat spoed(ige) wetgeving geboden is.

Met vriendelijke groet,

G.F.H. (Geert) Lycklama à Nijeholt
rechterlijk bestuurslid

Bestuur
Kamer 5.1(2)e
088-3619389
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

de Rechtspraak
Rechtbank
Midden-Nederland

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Amsterdam) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 11:19
Aan: 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: Lycklama à Nijeholt, G.F.H. (Rechtbank Midden-Nederland) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>; Mul, V. (Hof Amsterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Midden-Nederland) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: Re: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Ik informeer bij 5.1(2)e [redacted] of de HR iets kan betekenen voor ons. Een gedeeld standpunt van de RC's -al is het maar voorlopig- lijkt me zeer wenselijk (voorzichtig uitgedrukt).

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Rechtbank Amsterdam
Afdelingsvoorzitter Publiekrecht
Tel. 088 3617708
Mob. 06 5.1(2)e [redacted]

Op 2 apr. 2021 om 11:02 heeft 5.1(2)e [redacted]. (LBVr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl> het volgende geschreven:

Beste Geert, Vincent,

Het is goed om te vernemen dat het OM verder onderzoek pleegt teneinde het arrest Prokuratuur goed te duiden en de gevolgen in kaart te brengen. Ik heb op regelmatige basis overleg met 5.1(2)e [redacted] (WBOM) over deze materie. Datgene wat ik tot op heden enkel heb kunnen berichten is dat de kabinetten RC's verdeeld zijn hoe te handelen wanneer het OM vorderingen 126n (opvragen verkeers- en lokatiegegevens) langs de RC laat gaan ter verkrijging van een machtiging. Er zijn – in mijn eigen bewoordingen – i.i.g. de volgende smaken te onderscheiden:

- [redacted] 5.2
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Bijgaand stuur ik een notitie toe die vooralsnog niet gedeeld is met het OM. Daarin wordt het standpunt aangehangen dat vooruitlopend op verankering in (spoed)wetgeving, geen rechtsregel zich er tegen lijkt te verzetten dat de rechter-commissaris zich bevoegd acht de betreffende vorderingen voor toetsing en ter verkrijging van een machtiging te beoordelen. (De notitie is opgesteld met meelezen

van enkele knappe koppen op het gebied van EU-recht/deze materie).
De notitie zal intern gedeeld worden en op het overleg van CRC's van donderdag 8 april a.s. ook als basis dienen voor verdere bespreking.

5.2 [redacted].
Wanneer het OM vorderingen indient kunnen ze alle genoemde varianten verwachten. Ik zal dit ook als voorlopige conclusie meedelen aan het OM, en wanneer het na het overleg met de expertgroep CRC's toch anders wordt zal ik dat berichten. Daarmee heeft het OM uiteraard een dilemma gelet op risico's die gelopen worden in diverse zaken (zowel bij wel indienen van een vordering bij de RC als bij het achterwege laten daarvan).
Een oplossing ligt sowieso bij wetgeving die d.m.v. spoedwetgeving e.e.a. in de nationale wetgeving moet verankeren (incl. traject van werklastgevolgen en financiële middelen).
Alleen daar hebben ze even wat anders aan hun hoofd…klopt het dat de lijn naar wetgeving inmiddels wel is gelegd?

@ Geert/Vincent, mochten jullie graag bij bespreking van dit onderwerp willen aanhaken op de vergadering van de landelijke expertgroep CRC's (donderdag a.s. (8 april) om ca. 15:30 zal dit onderwerp aan de orde zijn), dan kan ik een uitnodiging tot bijwoning toesturen.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Coördinator team strafrecht

Landelijk bureau vakinhoud rechtspraak (LBVr)
P/a Raad voor de rechtspraak
T: 06-5.1(2)e [redacted]

Van: 5.1(2)e [redacted] (WB-OM Den Haag) 5.1(2)e [redacted] @om.nl>
Verzonden: vrijdag 2 april 2021 09:19
Aan: Lycklama à Nijeholt, G.F.H. (Rechtbank Midden-Nederland) <g5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>; Mul, V. (Hof Amsterdam) <[redacted]5.1(2)e @rechtspraak.nl>
CC: 5.1(2)e [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; Haverkate, mr. G.C. (WB-OM Den Haag) <5.1(2)e [redacted] @om.nl>
Onderwerp: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Geachte heer Lycklama en geachte heer Mul,

Namens Gert Haverkate stuur ik u volledigheidshalve, wellicht ten overvloede, onderstaand bericht door.
Ter aanvulling op dat bericht kan ik u melden dat wij inmiddels contact hebben opgenomen met de landsadvocaat. 5.1(2)e [redacted] gaf aan bereid te zijn advies uit te brengen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] (WB-OM Den Haag)
Verzonden: donderdag 1 april 2021 10:46
Aan: [redacted] (LBVr 's-Gravenhage) [redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Uitspraak EU-Hof over vorderen locatie- en verkeersgegevens (H.K./Prokuratuur)
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

Beste [redacted]

Even een tussenbericht: wij zijn inmiddels verder onderzoek aan het doen naar de reikwijdte van het arrest. We raadplegen daarover derden, onder wie een hoogleraar en mogelijk ook de landsadvocaat. Wij stellen ons daarbij ook nadrukkelijk de vraag of het arrest mogelijk alleen betrekking heeft op gegevens die moeten worden bewaard op grond van de dataretentieplicht (een situatie die wij als een van de weinige EU-landen in NL niet meer kennen) of mogelijk anderszins beperkter moet worden uitgelegd dan wij aanvankelijk wellicht dachten.

Ik houd je op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service
<Notitie gevolgen arrest Prokuratuur voor de strafrechtspraak maart 2021.pdf>

Document nr. 10

Van:	Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Aan:	Pulles, P.W.E.C. (Rvdr "s-Gravenhage)
Cc:	5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp:	FW: Conceptwetsvoorstel procesafspraken - uitstel
Datum:	woensdag 21 februari 2024 15:39:55
Bijlagen:	Reactie procesafspraken d.d. 6 feb.docx Conceptregeling procesafspraken.pdf image001.png

---

Beste Peter,

Naar aanleiding van de mail van 5.1(2)e ter voorbereiding op je gesprek met 5.1(2)e [redacted] hieronder nog wat noties.

De reactie die we vanuit de ZM hebben ingestuurd naar de gecombineerde werkgroep sluit ik gemakshalve bij (had ik ook al ingebracht afgelopen maandag bij de regiegroep straf) evenals de voorgestelde tekst. Ook het OM heeft een soortgelijk stuk ingestuurd maar wetgeving.

1. voldoende tijd om te oefenen gevraagd: nu wordt vooral proef gedraaid met bulk/containerzaken met Encochat problematiek. Wat willen we beproeven:

- in welke zaken: de MvT zegt nu: alleen procesafspraken maken in zake die zich daar het beste toe lenen. Dat weten we nog niet omdat we nog weinig beproefd hebben. Dus willen we ook graag in zedenzaken, geweldsdelicten – zaken met slachtoffers- en niet per se hele complexe zaken 'oefenen' om te kijken of die ook en onder welke voorwaarden tot procesafspraken kunnen leiden. In de voorliggende concept-wetsvoorstellen worden die zaken uitgesloten (geen ernstige gewelds en zedenzaken: wat zijn dat voor zaken?). De daar aangegeven criteria zijn te strak, zo menen wij, maar de praktijk moet uitwijzen hoe die wel kunnen/moeten luiden;
- hoe moet de procedure er uit zien: zie in de reactie genoemde punten over de toelaatbaarheidstoets (art 4.2.26b) en de vormgeving daarvan?
- wat is dan voldoende tijd om te pilotten: liefst in ieder geval 1 tot 2 jaar om procesafspraken in de praktijk uit te proberen. Verhuizen naar de Tweede aanvullingswet geeft iets ruimte (6 mnd meer) maar is nog te weinig zo denken wij.
- ook OM en NOvA hebben aangegeven meer tijd te wensen voor een goed doordachte en in de praktijk toepasbare wetgeving, die toekomstbestendig zou moeten zijn.

Waarom nu zo'n haast gemaakt moet worden bij een wetsvoorstel van deze omvang is volstrekt niet duidelijk – en naar ons idee onnodig en contraproductief.

Wij denken eerder aan een soort *raamwet* dan -zoals nu voor ligt- een minutieus uitgewerkt conceptwetsvoorstel dat een te krappe jas geeft voor geheel nieuwe problematiek.

2. Erg belangrijk is om in de **wet** – en niet in de MvT op te nemen dat "de totstandkoming van een gezamenlijk afdoeningsvoorstel geen afbreuk doet aan de zelfstandige verantwoordelijkheid van de rechter voor de uitkomst van de strafzaak, die beslissingen kan nemen die afwijken van de procesvoorstellen ivm de art 348 en 350 Sv en de eisen van een eerlijk proces"(zie HR 27-9-2022 ECLI 1252)

3. De *toelaatbaarheidstoets* als soort preliminair verweer is wat gekunsteld: verwacht wordt dat vaak op de regiezitting al gesondeerd wordt of een procesafspraak mogelijk is en hoe de rechter daar naar kijkt; daarbij zal de rechter de formele checks afvinken (vrijwillig en ondubbelzinnig; niet betwist – nb waarom niet 'erkend'?, relatie bp/slachtoffer) vervolgens zal op de inhoudelijke zitting bij concrete procesafspraken kort stilgestaan worden bij de toelaatbaarheidsvragen (afspraak in relatie tot procesdossier/ aard en omvang zaak en type sanctioneringen aard en omvang van het type zaak; onderdeel daarvan maakt een doelmatigheidstoets (wezenlijke

bijdrage aan een doeltreffende en spoedige berechting) uit; vraag is of dat wijs is. Nu staat in het wetsvoorstel: De rechtbank gaat tot beraadslaging over en doet uitspraak over de toelaatbaarheid van de procesafspraken. Dat betekent dus een gemotiveerde tussenbeslissing.

4. De opmerkingen over de benadeelde partij (4.2.26b lid 3) zijn niet duidelijk (zie nota) en roepen nog veel vragen op. Nu aanpassing van de wetgeving na het rapport Donner over de bp nog niet is afgerond – daar zou ook bij aangesloten kunnen worden voor de langere tijd om uit te proberen -zie onder 1) ligt het niet voor de hand te veel daarop vooruit te lopen zoals thans wordt gedaan.
5. straftoemeting art 4.3.4: wat moet de rechter motiveren? Strafvermindering min 1/3 van welke straf? (die de rb anders zou hebben opgelegd in het geval geen procesafspraken zouden zijn gemaakt? Hoe motiveer je dat? Ten aanzien van welke bwz en kwalificatie?

Mocht je verder nog vragen hebben ben ik bereikbaar.
Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer [redacted]
088 361 3604
06-[redacted]
www.rechtspraak.nl

Van: [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <[redacted]@rechtspraak.nl>
Verzonden: dinsdag 20 februari 2024 16:13
Aan: Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <[redacted]@rechtspraak.nl>
Onderwerp: Conceptwetsvoorstel procesafspraken - uitstel

Beste Wilma,
Peter heeft naar aanleiding van het verzoek om het onderwerp procesafspraken te verplaatsen van de Eerste naar de Tweede Aanvullingswet komende donderdag een gesprek met [redacted]. Graag hoort Peter nog even hoe jij hierin staat en hoe de rechtspraak zich volgens jou zou moeten opstellen in dezen. Is uitstel gewenst? En is uitstel naar de Tweede Aanvullingswet dan voldoende (dus 6 maanden uitstel) of zou dat uitstel langer moeten zijn? En welke argumenten liggen hier dan aan ten grondslag. Gelet op het feit dat het gesprek al komende donderdag plaatsvindt hoop ik dat het jou lukt om uiterlijk morgen te reageren. Veel dank!
Hartelijke groet,
[redacted]

Document nr. 11

Van: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: Merwijk, S.F. van (Rechtbank Amsterdam)
Onderwerp: Conceptwetsvoorstel procesafspraken
Datum: dinsdag 20 februari 2024 15:54:00
Bijlagen: Reactie procesafspraken d.d. 6 feb.docx
240125 Conceptregeling procesafspraken.pdf
image001.png

Beste Bastiaan,
Zoals zojuist besproken en hier ook nog even op de mail.
Ik begreep van Peter Pulles dat jij samen met onder andere [redacted] in de werkgroep zit die zich bezighoudt met 'procesafspraken'. Begin deze maand is het conceptwetsvoorstel (zie bijlage) dat ziet op 'procesafspraken' besproken door de gecombineerde werkgroep (onder leiding van het ministerie van JenV en in bijzijn van alle ketenpartners en de advocatuur). In de fase van totstandkoming van dat conceptwetsvoorstel hebben een aantal expertmeetings plaatsgevonden: onder andere 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e en Wilma Groos zijn hier vanuit de rechtspraak bij betrokken.
De regeling van procesafspraken wordt meegenomen in de Eerste Aanvullingswet die – mocht alles volgens plan gaan – net voor de meivakantie of net daarna (dit laatste is denk ik het geval) in formele consultatie gaat. Tijdens de gecombineerde werkgroep zijn vanuit de rechtspraak een aantal inhoudelijke punten naar voren gebracht ten aanzien van de conceptwettekst. Daarnaast heeft de rechtspraak – net als het Openbaar Ministerie – het ministerie van JenV verzocht het onderwerp door te schuiven naar de Tweede Aanvullingswet, zodat – kort gezegd – waardevolle praktijkervaring kan worden opgedaan. Voordeel daarvan is dat er nog meer tijd is om door te praten over deze ingewikkelde regeling en te bekijken of de voorgenomen tekst voldoende helder is en niet voor verschillende uitleg vatbaar, en welke zaken 'zich het beste lenen voor procesafspraken'. Voor een uitgebreide uiteenzetting verwijs ik je graag naar de bijlage. Zoals het er nu naar uitziet zal de Tweede Aanvullingswet in Q1 2025 in formele consultatie gaan. Verschuiving van het onderwerp van de Eerste Aanvullingswet naar de Tweede Aanvullingswet zou dus betekenen dat er 6 maanden meer is om over de conceptwettekst met elkaar van gedachten te wisselen. Het ministerie heeft tijdens het overleg laten weten dat het onderwerp blijft staan in de Eerste Aanvullingswet.
Peter heeft naar aanleiding van bovenstaande komende donderdag een gesprek met 5.1(2)e 5.1(2)e bij het ministerie van JenV) om te kijken wat mogelijk is waar het gaat om het verzoek vanuit de rechtspraak om uitstel: dat er op enig moment een wettelijke grondslag zal moeten komen staat niet ter discussie. Graag hoort Peter hoe jij hierin staat en hoe de rechtspraak zich volgens jou zou moeten opstellen in dezen. Is uitstel gewenst? En is uitstel naar de Tweede Aanvullingswet dan voldoende (dus 6 maanden uitstel) of zou dat uitstel langer moeten zijn? En welke argumenten liggen hier dan aan ten grondslag.
Gelet op het feit dat het gesprek al komende donderdag plaatsvindt hoop ik dat het jou lukt om uiterlijk morgen te reageren. Mocht je nog vragen hebben, mail gerust. Veel dank!
Hartelijke groet,

5.1(2)e
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

de Rechtspraak

Document nr. 11.1

Reactie procesafspraken – inbreng Rechtspraak (GW 8 februari 2024)

We zijn blij om te lezen dat het eerder door ons gegeven commentaar in de expertmeetings ter harte is genomen. Uit de toelichting blijkt nu helder dat het toetsingskader de rechter niet bindt bij de beantwoording van de vragen van het rechterlijk beslismodel waardoor de rechter daarbij de volledige vrijheid behoudt. Het conceptwetsvoorstel roept bij ons een aantal vragen/opmerkingen op. Een deel daarvan leggen wij graag alvast voor.

Voldoende tijd voor waardevolle praktijkervaring voordat wetgeving tot stand komt: doorschuiven naar de Tweede Aanvullingswet?

- Anders dan in de toelichting op het wetsvoorstel staat vermeld is er nog niet veel ervaring opgedaan met procesafspraken. Tijdens de expertmeeting was er bij OM, advocatuur en de Rechtspraak behoefte aan meer tijd om ervaringen op te doen alvorens te codificeren. De Rechtspraak zou het daarom wenselijk vinden als dit onderwerp wordt doorgeschoven naar de Tweede Aanvullingswet, zodat die waardevolle praktijkervaring kan worden opgedaan. Voordeel daarvan is dat er nog meer tijd is om door te praten over deze ingewikkelde regeling en te bekijken of de voorgenomen tekst voldoende helder is en niet voor verschillende uitleg vatbaar, en welke zaken 'zich het beste lenen voor procesafspraken'. Anders dan in de oplegmemo is verwoord is er nog (te) weinig sprake van inzicht in de 'huidige of bestaande praktijk'.

Vrijheid van de rechter

- Zoals eerder opgemerkt zijn wij blij dat uit de toelichting blijkt dat de rechter de volledige vrijheid behoudt waar het gaat om de beantwoording van de vragen van het rechterlijk beslismodel (toelichting op de artikelen 4.3.1 en 4.3.3 - pagina 7 tweede alinea). De Rechtspraak graag zien dat deze rechterlijke vrijheid expliciet wordt opgenomen in de wettekst zodat helder is dat ook in zaken waarbij procesafspraken zijn gemaakt de rechterlijke vrijheid onverkort geldt. Conform de HR in zijn arrest van 27 september 2022 (ECLI:NL:HR:2022:1252) zou voorop kunnen worden gesteld dat de totstandkoming van een gezamenlijk afdoeningsvoorstel geen afbreuk doet aan de zelfstandige verantwoordelijkheid van de rechter voor de uitkomst van de strafzaak, die beslissingen kan nemen welke afwijken van de procesvoorstellen, in verband met de artikelen 348 en 350 Sv, en de eisen van een eerlijk proces (6 EVRM).

Artikel 4.2.26b – toelaatbaarheidstoets

- In zijn algemeenheid denken we te begrijpen wat met dit artikel wordt beoogd naar degenen die betrokken zijn bij de procesafspraken. Wel vragen wij ons af of de toelaatbaarheidstoets passend is aan het begin van het onderzoek ter terechtzitting. Doordat de toets aan het begin plaatsvindt kan het slechts gaan om een voorlopig oordeel: de rechter moet zich immers nog buigen over de vragen van het rechterlijk beslismodel, waarbij een oordeel over de straftoemeting eerst aan de orde kan komen indien is beslist over de bewezenverklaring en strafbaarheid van feit en verdachte. Daardoor zou de vraag kunnen worden gesteld of het oordeel van de toelaatbaarheid van de procesafspraken niet gewoon een lege huls is.
- Ook vragen wij ons af hoe de toelaatbaarheidstoets zich verhoudt tot zaken waarin sprake is van meerdere verdachten en slechts een deel van die verdachten procesafspraken heeft

gemaakt. Behandeling van de zaak van de medeverdachten door dezelfde rechters kan leiden tot wrakingsverzoeken, terwijl behandeling door een andere kamer niet bijdraagt aan een doeltreffende en spoedige berechting.

- In artikel 4.26b lid 1 onder a staat als voorwaarde voor toelaatbaarheid "een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan een doeltreffende en spoedige berechting van de zaak, gelet op de aard en omvang daarvan". Met de woorden "aard en omvang" wordt blijkens de toelichting bedoeld: "complexe of omvangrijke zaken". Vraag is of dit criterium in de wet moet en of dat een voorwaarde is voor de toelaatbaarheid van procesafspraken. Niet alleen denken wij dat er ook winst te behalen is in zaken die niet per se complex of omvangrijk zijn (denk aan bijvoorbeeld (heel) oude zaken), daarnaast wordt niet helder hoe wordt bepaald dat sprake is van een "wezenlijke" bijdrage. Recente rechtspraak laat zien dat er ook procesafspraken zijn geaccepteerd waarin de winst is gelegen in het voorkomen van appel en/of cassatie. Ook kan de winst zijn gelegen in een spoedige executie van de straf. Dat lijken ons evenzeer legitieme redenen om procesafspraken te maken. Gevaar van dit criterium is dat het zo algemeen is dat het voor meerderlei uitleg vatbaar is, wat de rechtszekerheid van partijen die procesafspraken maken niet ten goede komt. Valt bijvoorbeeld dit voorbeeld uit de praktijk onder "complexe of omvangrijke zaken": rechtbank Limburg 16 juni 2023 (ECLI:NL:RBLIM:2023:3569).
- Wij vragen ons daarnaast af of de verwachting dat procesafspraken leiden tot meer efficiëntie en een snellere afdoening, en daarmee zijn aan te merken als een onderdeel van de beweging naar voren, niet te optimistisch is gelet op de tot op heden opgedane ervaring.
- In artikel 4.26b lid 1 onder b staat dat procesafspraken niet zijn toegelaten als het gaat om een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van twaalf jaar of meer is gesteld en dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen". In de toelichting staat hierover dat voor deze categorie strafbare feiten (ernstige gewelds- en zedenzaken) het niet wenselijk wordt geacht om procesafspraken te maken (waarbij de belangen van waarheidsvinding en rechtsbescherming zeer zwaar wegen). Wij vragen ons af of op voorhand deze categorie zaken moet worden uitgesloten. Juist in bijvoorbeeld zedenzaken wil je misschien gelet op bijvoorbeeld privacyoverwegingen het wel op een andere manier (via procesafspraken) afdoen. Kan nader worden toegelicht waarom het vanuit waarheidsvinding en rechtsbescherming niet wenselijk is? In de toelichting staat daarnaast dat er geen ernstige geweld- of zedenzaken bekend zijn waarin procesafspraken werden gemaakt. Inmiddels zijn er signalen dat ook ervaring wordt opgedaan met procesafspraken in die zaken. Meer ervaring met procesafspraken kan hierin wellicht meer duidelijkheid verschaffen. De vraag is of deze beperking niet te rigide is en te veel zaken uitsluit.
- Hoe moeten we het criterium 'niet in onevenredige verhouding staan tot de ernst van de zaak" in art 4.2.26b onder f verstaan, in relatie tot 'in evenredige verhouding staan tot de ernst van het tenlastegelegde' als opgenomen onder g? Wat betekent dat voor de toets van de rechter in het kader van de toelaatbaarheid?
- Wat wordt in dat verband verstaan onder 'ernst van het feit/ten laste gelegde'? Valt daar ook feiten en omstandigheden of de aard van het feit ea onder?

<u>Artikel 4.3.4 – vermindering van de straf</u>

- Wij vragen ons af wat in lid 2 wordt bedoeld met de volgende zinsnede 'de straf die de rechtbank overwoog op te leggen in het geval geen procesafspraken zouden zijn gemaakt'. Stel nu dat de rechtbank (bijvoorbeeld) vrijspreekt van een deel van de ten laste gelegde feiten, dan leiden wij uit dit artikel af dat de rechtbank vervolgens kijkt naar wat zij onder deze omstandigheden opgelegd had in het geval geen procesafspraken zouden zijn gemaakt. Wij vinden het daarbij logisch dat dit naar evenredigheid van de gemaakte procesafspraken plaatsvindt. Dit blijkt echter niet expliciet uit de wet. Vraag is ook of dit betekent dat de rechter bij de motivering van de straf hier expliciet aandacht aan moet besteden,

vergelijkbaar met de motivering van aftrek van straf bij overschrijding van de redelijke termijn. Als dit de bedoeling is leidt dit tot extra werk bij de rechter. Nog daargelaten dat motiveren van een niet opgelegde straf niet voor de hand ligt.

- In het verlengde van bovenstaande is de vraag of de keuze van het woord "verminderen" gelukkig is. Dit woord roept de vraag op ten opzichte van wat er verminderd moet worden: ten opzichte van de procesafspraak of ten opzichte van wat de rechter zonder procesafspraken had gedaan.

<u>Artikel 4.2.26b lid 3 – benadeelde partij</u>

- Wij zien dat na de expertmeetings de toelichting bij dit artikel is aangepast. Bij deze aangepaste toelichting hebben we nog een drietal vragen.
    - In de toelichting staat: "Het is niet verplicht om een bekende vordering van een benadeelde partij onderdeel te maken van de procesafspraken. Indien deze vordering naar het oordeel van de verdachte of de officier van justitie onredelijk is, dan kunnen zij deze buiten de procesafspraken houden." Begrijpen wij het goed dat als een vordering van de benadeelde partij niet onredelijk is er alsnog geen verplichting bestaat om de vordering onderdeel te maken van de procesafspraken? Zo ja, dan vragen wij ons af of dit voldoende helder tot uitdrukking komt in de aangepaste toelichting en de wettekst.
    - Daarnaast vragen wij ons af wat er gebeurt met een ingediende vordering van de benadeelde partij als die vordering geen onderdeel is van de procesafspraken. Kan de strafrechter die de zaak behandelt vervolgens (ondanks de procesafspraken) beslissen over de vordering benadeelde partij of kan de benadeelde partij in dat geval alleen bij de civiele rechter terecht. We hopen dat de toelichting op dit punt verduidelijkt kan worden.
    - Vraag is of de voorwaarde dat bij een procesafspraak alleen de vordering van de benadeelde partij kan worden meegewogen als deze *volledig wordt voldaan* reëel is; wat te denken van een vordering die deels ziet op materiële schade en deels op immateriële schade, waarbij het immateriële deel niet eenvoudig te berekenen is (schadestaat-procedure).

Document nr. 12

Van:	5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan:	5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp:	FW: [Vergelijkingsrapport] 240125 Conceptregeling procesafspraken.pdf
Datum:	maandag 29 januari 2024 10:18:09
Bijlagen:	[Vergelijkingsrapport] 240125 Conceptregeling procesafspraken.pdf image001.png

---

Ter info.

Met vriendelijke groet,

5.1(2)e

wetgevingsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie

06-5.1(2)e

www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Verzonden: donderdag 25 januari 2024 19:54

Aan: 5.1(2)e (Hof Den Haag) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e . (Hof Arnhem-Leeuwarden) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>

Onderwerp: [Vergelijkingsrapport] 240125 Conceptregeling procesafspraken.pdf

Hierbij een document waar versie A met versie B is vergeleken. Ik heb nog niet gekeken.

Document nr. 13

Van: Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Aan: Pulles, P.W.E.C. (Rvdr "s-Gravenhage)
Cc: 5.1(2)e (LBVr "s-Gravenhage); 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Aanwijzing procesafspraken
Datum: donderdag 17 november 2022 09:03:20
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png

Ha Peter, Is het verstandig *niet* mee te denken over de concept-aanwijzing OM procesafspraken?
Ik zou menen dat samen spreken wel verstandig is. Wij hebben vaker gezien dat een aanwijzing de inhoud/voorbode voor volgende wetgeving is. Er is een groep van uit het LOVS met mensen van ons opgestart om hier verder over na te denken. Uiteraard maken wij altijd het voorbehoud in wetgeving anders als ZM te kunnen oordelen.
Mn bespreken welke categorie zaken is wenselijk, hoe het proces in te richten ea.
Nb ik denk dat april in de mail van het OM een verschrijving is en 4 november moet zijn.
Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer 5.1(2)e
088 361 3604
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Verzonden: dinsdag 15 november 2022 9:45
Aan: 5.1(2)e . (LBVr 's-Gravenhage) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: FW: Aanwijzing procesafspraken
Ter info.

Dubbel

Dubbel

Document nr. 14

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Rotterdam); 5.1(2)e [redacted] (Hof Arnhem-Leeuwarden)
Cc: 5.1(2)e [redacted] (LBVr "s-Gravenhage); 5.1(2)e [redacted] (Rechtbank Overijssel); Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Onderwerp: FW: Conceptverslag vergadering 8 februari en bijlage
Datum: woensdag 21 februari 2024 18:28:00
Bijlagen: 240208 Conceptverslag gecombineerde werkgroep 8 feb 2024.docx
240221 - bijlage bij conceptverslag werkgroep 8 februari antwoorden op nog onbeantwoorde vragen.docx
image001.png

Voor de geïnteresseerden ter info bijgevoegd de notulen van de vergadering bij het ministerie van JenV over procesafspraken.
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Afdeling Strategie
T. [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

de Rechtspraak

Van: [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 21 februari 2024 16:04
Aan: [redacted] @nfi.nl' <[redacted] @nfi.nl>; [redacted] @nfi.nl' [redacted] @nfi.nl>; [redacted] @belastingdienst.nl' <[redacted] @belastingdienst.nl>; [redacted] @belastingdienst.nl' <[redacted] @belastingdienst.nl>; 'g[redacted] @mindef.nl' [redacted] @mindef.nl>; [redacted] @mindef.nl' [redacted] @mindef.nl>; Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <[redacted] @rechtspraak.nl>; [redacted] LBVr 's-Gravenhage) <s[redacted] @rechtspraak.nl>; [redacted] (Rechtbank Den Haag) <[redacted] @rechtspraak.nl>; [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <[redacted] r@rechtspraak.nl>; [redacted] (Rechtbank Overijssel) <[redacted] @rechtspraak.nl>; [redacted] @advocatenorde.nl' [redacted] @advocatenorde.nl>; [redacted] @libertasadvocaten.com' <[redacted] @libertasadvocaten.com>; [redacted] @politie.nl' <[redacted] @politie.nl>; [redacted] @politie.nl' <[redacted] @politie.nl>; [redacted] @politie.nl' [redacted] @politie.nl>; [redacted] @politie.nl' <[redacted] @politie.nl>; [redacted] @rvdk.nl' <[redacted] @rvdk.nl>; [redacted] @rvdk.nl' <[redacted] @rvdk.nl>; [redacted] @rvdk.nl' [redacted] @rvdk.nl>; [redacted] @rvdk.nl' <[redacted] @rvdk.nl>; [redacted] @rvdk.nl' [redacted] @rvdk.nl>; [redacted] @om.nl' <[redacted] @om.nl>; [redacted] @om.nl' <[redacted] @om.nl>; [redacted] @om.nl' <[redacted] @om.nl>; [redacted] @om.nl' <[redacted] g@om.nl>; [redacted] @cjib.nl' [redacted] @cjib.nl>; [redacted] @cjib.nl' <[redacted] @cjib.nl>; [redacted] @cjib.nl' <[redacted] @cjib.nl>; [redacted] - BD/DGPenV/PBT/PBI [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGPenV/PBT/PBI <[redacted] @minjenv.nl>; [redacted] BD/DGSB/DSenS/SI [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGSB/DSenS/SB <[redacted] @minjenv.nl>; [redacted] BD/DGSB/DSenS/SB [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] @slachtofferhulp.nl' <[redacted] @slachtofferhulp.nl>; [redacted] @slachtofferhulp.nl' [redacted] @slachtofferhulp.nl>; [redacted] @slachtofferhulp.nl' <[redacted] @slachtofferhulp.nl>; [redacted] - BD/PPAC <[redacted] @minjenv.nl>; [redacted] @svg.reclassering.nl' <[redacted] @svg.reclassering.nl>; [redacted] @reclassering.nl' [redacted] @reclassering.nl>; [redacted] @justid.nl' <[redacted] @justid.nl>; [redacted] @[redacted]-hogeraad.nl' <[redacted] @oudleden-hogeraad.nl>; [redacted] @dji.minjus.nl' <[redacted] @dji.minjus.nl>;

[redacted] @slachtofferhulp.nl' [redacted] @slachtofferhulp.nl>
CC: [redacted] BD/DGRR/DSK < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] , [redacted] . - BD/DGRR/DSK < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGRR/DSK [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] BD/DGRR/DSK < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGRR/DSK < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/BMO [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DWJZ/SSR [redacted] @minjenv.nl>
Onderwerp: Conceptverslag vergadering 8 februari en bijlage

> **Let op:** Deze e-mail komt van een afzender buiten de Rechtspraak. Wees voorzichtig: klik alleen op links of bijlagen als je de afzender en de inhoud vertrouwt.

Beste leden van de Gecombineerde werkgroep Sv,
Hierbij ontvangen jullie het conceptverslag van onze vergadering van 8 februari waarin wij spraken over de bijzondere voorwaarden en de procesafspraken.
Jullie schriftelijke reacties op dit concept zijn van harte welkom.
Onze dank aan de notulisten 5.1(2)e en 5.1(2)e is groot!
Voorafgaand aan de vergadering van 8 februari 2023 hebben deelnemers vanuit de Rechtspraak, het OM en het CJIB schriftelijk vragen voorgelegd over de voorgestelde wettelijke regeling over procesafspraken.
Een groot deel van deze vragen is tijdens de vergadering besproken, maar een klein deel is nog niet aan bod gekomen.
In de tweede bijlage bij deze e-mail worden de vragen die nog onbeantwoord zijn gebleven vanuit DWJZ van een reactie voorzien.
Met betrekking tot de vragen die al zijn besproken tijdens de gecombineerde werkgroep wordt volstaan met een verwijzing naar het conceptverslag van de vergadering.
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Wetgevingsjurist Straf- en sanctierecht
[redacted]
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en sanctierecht
T 06 5.1(2)e [redacted] nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks

inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Document nr. 14.1

Conceptverslag

Vergadering Gecombineerde werkgroep Sv

Datum: 08-02-2024

Tijdstip: 09:00-12:00u

Locatie: Zaal M1-022 en digitaal via Webex

Toegezonden stukken:

- 240111 Conceptverslag gecombineerde werkgroep 11 januari 2024
- 240112 Herstructurering (bijzondere) voorwaarden en het toezicht op de naleving daarvan
- 240206 Reactie DWJZ – Herstructurering (bijzondere voorwaarden)
- 240125 Oplegnota conceptregeling procesafspraken
- 240125 Conceptregeling procesafspraken
- 240125 Reactie DWJZ op opmerkingen OM 11 januari 2024 inzake de aanpassingswetgeving
- 240201 Planning gecombineerde werkgroep 2024

Aanwezig:

Politie:

OM:

Rvdr:

NFI:

CJIB:

BOD:

KMar:

SHN:

3RO:

DJI:

Nova:

RvdK:

Justid:

DGPenV:

[redacted]

Regeringscommissaris: [redacted]

JenV/DWJZ: 5.1(2)e (voorzitter), 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e, 5.1(2)e (stagiair)

JenV/DGRR: 5.1(2)e (notulist), 5.1(2)e (notulist) en 5.1(2)e

1. Opening, welkom en mededelingen

5.1(2)e opent de vergadering en heet eenieder welkom.

De stand van zaken, wat betreft de eerste vaststellingswet (Boek 1-6), is dat DWJZ 5 van de 6 verslagen heeft ontvangen, de ministers werken momenteel aan de beantwoording hiervan. Ook is het rapport van de universiteiten over Boek 6 binnen. (RV: verslag Boek 6 is 9 februari vastgesteld). JenV tracht de nota naar aanleiding van het verslag voor de zomer naar de Tweede Kamer te sturen.

In de tussentijd is de Tweede Kamer begonnen met het plannen van vervolgstappen. In dit verband zijn 6 wetgevingsoverleggen en 2 plenaire overleggen gepland. Tijdens de procedurevergadering van 15 februari worden de data vastgesteld. (RV: dit is gebeurd op 15 februari. WGO's op 20 januari 2025, 27 januari, 3 februari, 10 februari, 17 februari en 10 maart. Twee plenaire behandelingen op 19 en 26 maart 2025).

Verder is de negende voortgangsrapportage ook naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd.

De tweede vaststellingswet (Boek 7 en 8) wordt volgende maand voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt zonder opmerkingen vastgesteld.

3. Conceptverslag van vergadering 11 januari 2024

In het verslag stond dat DWJZ terug zou komen op de opmerkingen van het OM inzake de aanpassingswetgeving. De reactie hierop is door 5.1(2)e meegestuurd in de mailing van 07 februari 2024.

Verder zijn er geen andere opmerkingen en wordt het verslag, met dank aan 5.1(2)e, vastgesteld.

4. Onderwerp 1e aanvullingswet: herstructurering (bijzondere) voorwaarden en het toezicht op de naleving daarvan (5.1(2)e, 5.1(2)e)

5.1(2)e bedankt een ieder voor de opmerkingen en de nuttige suggesties die zij ontvangen heeft. Ze vervolgt met een algemene inleiding en reactie op enkele algemene punten die zijn ingebracht.

Het betreffende wetsvoorstel ziet op het herstructureren van de bijzondere voorwaarden en het toezicht daarop. Het doel is om de verschillen die bestaan tussen de huidige wettelijke regelingen zo veel mogelijk weg te nemen. Het was prettig om te lezen dat hier grotendeels steun voor is geuit door de leden.

Door meerdere ketenpartners is voorgesteld om enkele bijzondere voorwaarden te herformuleren t.o.v. het huidige recht en om te overwegen m enkele voorwaarden die onder de "open categorie" worden gesteld aan het lijstje in de wet toe te voegen. Een aantal van deze voorstellen wordt nog nader beoordeeld en waar nodig afgestemd met beleid en uitvoering. 5.1(2)e stelt voor om met een aantal leden, in een kleiner verband, hier verder over te praten zodat de formuleringen goed kunnen worden afgestemd.

Wat betreft het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden probeert wetgeving dit ook zo veel mogelijk op dezelfde wijze te regelen. 5.1(2)e benadrukt dat de wetswijziging niet toeziet op een inhoudelijke wijziging. Uit de reactie van 3RO volgt dat zij deze behoefte wel zien. 5.1(2)e merkt hierover op dat uit de expertmeetings is gebleken dat hier beleidsmatige uitkristallisering voor nodig is. Ook de uitvoeringsconsequenties kunnen nog niet voldoende overzien worden. Op dit moment bestaat niet voldoende draagvlak om ook inhoudelijk wijzigingen door te voeren, hierdoor beperkt wetgeving zich tot een verbetering van de huidige regeling zonder vergaande inhoudelijke wijzigingen.

Verder wordt nog gewerkt aan de verwerking van de eerdere consultatieadviezen bij de tweede vaststellingswet (m.n. Boek 7 is in dit geval relevant). Bij DWJZ wordt door verschillende wetgevingsjuristen gewerkt aan onderdelen die raken aan de bijzondere voorwaarden en toezicht. Hierdoor is het een beetje zoeken naar welke adviezen waar het beste geadresseerd kunnen worden. DWJZ beoogt uiteraard om op alle adviezen in te gaan, hetzij bij de tweede vaststellingswet of bij het onderdeel van de aanvullingswet.

De Rvdr heeft verder in algemene zin opgemerkt dat bij hen de indruk bestaat dat toezicht en begeleiding van volwassenen en jeugdigen toch een ander karakter heeft en vragen zich af of het bijzondere karakter van het jeugdstrafrecht wel voldoende tot uiting komt. Hierover zegt 5.1(2)e dat in beginsel niet beoogd is om inhoudelijke veranderingen op dat punt aan te brengen en dat het bijzondere karakter van het jeugdstrafrecht niet in de weg staat aan het stroomlijnen van de regelingen. De Rvdr gaf aan dit onderdeel nader toe te lichten in de werkgroep.

5.1(2)e krijgt de gelegenheid om nader toelichting te geven over dit onderwerp. Zij geeft aan dat samen met het bestuur gekeken is naar de voorstellen. Vervolgens stelt ze de vraag in hoeverre de jeugdreclassering betrokken is geweest bij de expertmeetings. Hierop antwoordt 5.1(2)e dat de jeugdreclassering aanwezig was tijdens de twee laatste meetings en verder ook iemand van de Raad voor de kinderbescherming (RvdK) en van de Gecertificeerde Instellingen (GI) aanwezig was. Hierop geeft 5.1(2)e aan voornamelijk op persoonlijke titel te spreken en niet namens de Rvdr. Ze vraagt zich af of het wetsvoorstel zoals het er nu ligt aansluit op het bijzondere karakter van het jeugdstrafrecht, want zij heeft de indruk dat dit niet zo is. Volgens haar richten de ontwikkelingen die nu lopen (jeugdreclassering in verbinding) zich op de vraag of bij de begeleiding van de jongere meer gericht kan worden op een intensieve of reguliere begeleiding. Ze zegt dat de jeugdstrafrecht een ander karakter heeft dan het volwassen strafrecht, het heeft volgens haar een meer pedagogische component. Verder spelen de proportionaliteit en de subsidiariteit daar ook een rol bij.

Volgens 5.1(2)e is ten opzichte van het huidige recht enkel het ¨ zich moeten houden aan de aanwijzingen van de jeugdreclassering" vervallen bij de schorsing van de voorlopige hechtenis. Uit de expertmeetings is gebleken dat dit heel breed is en soms niet duidelijk is wat daar onder valt en wat de jeugdige dan moet doen. Ten aanzien van andere bepalingen waarin deze mogelijkheid bestond (bij de volwassenen) is eerder geoordeeld dat dit vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en de potentiële inbreuk te onbepaald is. De mogelijkheid van ambulante behandeling en gedragsinterventies valt onder de bijzondere voorwaarden zoals deze nu zijn gecodificeerd in 'het rijtje' in de wet. Vervolgens vraagt 5.1(2)e of er nog steeds twijfel bestaat of de huidige bijzondere voorwaarden, zoals opgenomen in het wetsvoorstel, wel voldoende zijn ook aangezien op basis van de Jeugdwet ook mogelijkheden voor aanvullende jeugdhulp bestaan? Hierop reageert 5.1(2)e dat hier wordt gedoeld op de schorsing, waar dit nog niet aan de orde is. Bij de schorsingsvoorwaarde is het uitgangspunt, ook in het licht van het IVRK: ¨Schorsen, tenzij¨. Dan moet na worden gegaan of op dat moment of op termijn geschorst kan worden. En dat is een belangrijke punt waar goed naar gekeken moet worden. Dit kan voor de jeugd betekenen dat er meer nodig is dan alleen bijzondere voorwaarden die ervoor zorgen dat ze zich niet schuldig maken aan strafbare feiten. 5.1(2)e merkt op dat in dat kader het jeugdstrafrecht de intensieve begeleiding als aanvullende mogelijkheid behouden is gebleven en vraagt of dit niet voldoende is. Waarop 5.1(2)e vraagt waarom de wet zoals het er nu uitziet gewijzigd dient te worden als dat gewoon goed werkt? Volgens haar wordt niks gecodificeerd, slechts geüniformeerd en zij vraagt

zich af hoe wenselijk dit is. 5.1(2)e geeft aan dat de toelichting met name vanuit het perspectief van het volwassenstrafrecht is geschreven, dus dat daar inderdaad wel naar gekeken kan worden.

Volgens 5.1(2)e bestaat toezicht uit controle en begeleiding en volgens hem houden zowel de jeugdreclassering als 3RO zich hiermee bezig. Dus zien zij niet veel verschil tussen de huidige wetgeving en het wetsvoorstel. Wel zijn er verschillende accenten, maar om te zeggen dat 3RO alleen controle uitvoert en niet begeleid komt volgens hem niet overeen met de werkelijkheid. Verder merkt 5.1(2)e op over de aanwijzingen die weg zijn gehaald bij de schorsingsvoorwaarden dat ook de volwassenreclassering bij een schorsing soms alleen een meldplicht adviseren. Dit betekent volgens hem niks anders dan dat reclasseringstoezicht plaatsvindt. Als een pakket aan bijzondere voorwaarden wordt opgelegd zoals de Rvdr aangeeft, wordt ook meteen toezicht opgelegd. Dit houdt in dat de reclassering toeziet op de naleving van de bijzondere voorwaarden en de verdachte daarbij begeleidt. Hierdoor ziet 5.1(2)e niet welk probleem voor de jeugd ontstaat, omdat de meldplicht met toezicht-opdracht volgens hem voldoende is.

5.1(2)e merkt op dat het niet de bedoeling was te zeggen dat 3RO alleen controle-toezicht uitoefent en de jeugdreclassering alleen begeleidende-toezicht. Volgens 5.1(2)e ligt het discussiepunt elders en haalt het contactverbod aan als voorbeeld. Bij jeugd vindt er bijvoorbeeld ook begeleiding plaats indien er sprake is van een contactverbod.

5.1(2)e geeft aan dat een gesprek gaande is tussen het OM, Rvdr en de politie over bouwstenen bijzondere voorwaarden en een van de onderwerpen die hier aan de orde is, is het contactverbod. Momenteel bestaat het contactverbod uit één bouwsteen, maar het voornemen is om hier twee bouwstenen van te maken. Het gaat om het contactverbod waar de reclassering niet bij is betrokken en anderzijds het contactverbod waar de reclassering (ook bij volwassenen) soms wel bij is betrokken waarbij bijvoorbeeld wordt bekeken of contact weer mogelijk is. Op het moment dat alleen een contactverbod wordt opgelegd op de zitting en het slachtoffer dit prettig vindt, dan hoeft de reclassering hier geen toezicht op te houden. Wanneer de reclassering er wel bij dient te worden betrokken zullen zij ¨toestemming van de reclassering voor contact met…¨ adviseren met meldplicht. Zo krijgt de reclassering een toezichtopdracht en de opdracht om de personen in kwestie te begeleiden. Volgens 5.1(2)e bestaan er verschillen in de wijze waarop de afspraken worden gemaakt bij de volwassenreclassering en de jeugdreclassering. Maar de vraag is of je die verschillen zo wilt houden terwijl de uitkomst in principe hetzelfde is.

5.1(2)e vraagt hoe dit doorwerkt in de regelingen en tot welke wijzigingen dit zou moeten leiden. 5.1(2)e stelt voor om hier een voorstel voor op te stellen. Dit voorstel zal met de jeugdreclassering (in verbinding) en de RvdK besproken worden.

Volgens 5.1(2)e wordt een "kale" meldplicht soms gebruikt om toezicht te houden en de persoon te kunnen begeleiden en gebruikt de jeugdreclassering daarvoor de ¨aanwijzen opvolgen van de jeugdreclassering¨. Beiden beogen in principe hetzelfde gevolg. Het "richten naar de aanwijzingen van" is bij de wijziging van de regeling van de voorwaardelijke veroordeling en de voorwaardelijke invrijheidsstelling ook als niet toereikend beoordeeld (Kamerstukken II 2010/11, 32319, nr. 3). De meldplicht bij de reclassering geldt ook van rechtswege wanneer er een toezichtopdracht is.

5.1(2)e reageert met een vraag naar aanleiding van de schriftelijke reacties over dit onderwerp. Ze stelt ten eerste erg blij te zijn met het feit dat er geen inhoudelijke wijzigingen beoogd zijn, maar vraagt zich wel af wat de verhouding is tussen de strafoplegging door de rechter en de uitvoering door anderen en toont haar bezorgdheid hierover. De bezorgdheid ziet op een (wens tot) verschuiving naar meer ruimte om andere maatregelen op te leggen dan door de rechter is geoordeeld.
5.1(2)e geeft aan dat dit punt in de expertmeetings ook naar voren is gekomen en dat dit ook een van de redenen is waarom uiteindelijk is gekozen om geen inhoudelijke wijzigingen door te voeren ten aanzien van de toerzichtopdracht.

In aanvulling hierop zegt 5.1(2)e dat zij een voorstel hebben gedaan voor de regeling over de ademanalyse. Het voorstel houdt in om bij het alcoholverbod een ademanalyse als controlemiddel toe te staan. Hier is door DWJZ ook op gereageerd waarbij is aangegeven dat dit nader bekeken

zal worden. Echter wordt in de reactie vermeld dat het te bewijzen moet zijn dat er alcohol is gebruikt. Hierop geeft 5.1(2)e aan dat wellicht verwarring bestaat tussen de blaastest die op straat uitgevoerd wordt en de ademanalyse die de politie uit kan voeren. Daarbij legt ze de link met het rijden onder invloed waar de ademanalyse ook gebruikt wordt als bewijsmiddel. Dit is volgens haar in principe het uitgangspunt. Bloedonderzoek bij alcohol wordt alleen gedaan in het geval een bijzondere reden hiervoor is. Het gaat in het voorstel dus om de ademanalyse waar de microgram aan uitgeademde alcohol wordt gemeten in de adem. DWJZ spreekt dank uit voor deze aanvullende toelichting.

Vervolgens verzoekt 5.1(2)e naar duidelijkheid over de bevoegdheden van de reclassering bij het houden van toezicht en wil weten wat hierbij van de veroordeelde verwacht mag worden. Ook meent hij dat de herstellende voorwaarden bij tbs-behandeling niet in het rijtje van de bijzondere voorwaarden moeten staan. De MvT merkt daarover vervolgens wel op dat de rechter in uitzonderlijke gevallen toch een herstellende voorwaarde kan stellen als overige voorwaarde. Bij Elektronische Monitoring (EM) wordt volgens hem een andere redenering gevolgd, daar staat dat het kunnen inzetten van EM slechts kan indien het expliciet in de wet wordt vermeld. 5.1(2)e begrijpt niet waarom een verdachte wel kan worden gedwongen om mee te werken aan elektronisch toezicht indien dit in de wet staat benoemd, maar bij tbs waar dit niet apart staat benoemd dit bijvoorbeeld niet onder de “open categorie” kan worden opgelegd.
Volgens 5.1(2)e is elektronisch toezicht, toezicht op een bijzondere voorwaarde. Dit heeft een ander karakter dan de voorwaarde zelf. Dit onderwerp komt nog nader aan de orde bij een ander wetsvoorstel, dat specifiek ziet op elektronische toezicht. 5.1(2)e reageert met de vraag waarom onderscheid wordt gemaakt tussen elektronisch toezicht en het moeten meewerken aan urineonderzoek, want bij de urineonderzoek geldt deze redenering niet, terwijl het ook gaat om een hulpmiddel bij toezicht.
Volgens 5.1(2)e is dit laatste vormgegeven in de wet als bijzondere voorwaarde en het elektronisch toezicht 5.1(2)e geïntroduceerd als extra middel om toezicht te houden op een bijzondere voorwaarde omdat het hierbij gaat om een verdergaande inbreuk op de mensenrechten.
5.1(2)e zegt vooralsnog hier geen verschil in te zien en vraagt of nog de mogelijkheid bestaat om bij het andere wetstraject hier discussie over te voeren of nadere wijzigingen in door te voeren?
Waarop 5.1(2)e antwoord dat bij het andere wetsvoorstel vooral gaat om het bekijken bij welke modaliteiten het kunnen inzetten van elektronisch toezicht passend wordt geacht, om het creëren van een grondslag voor het kunnen binnen halen van hoog-risicodragers bij bijvoorbeeld een storing en het strafbaar stellen van het doorknippen van de enkelband. Het heeft de voorkeur dit allemaal in samenhang te bezien.
Verder haalt 5.1(2)e ook de verhuisplicht aan, hij ziet hier geen meerwaarde in omdat deze plicht volgens hem ook geldt in geval van een locatieverbod. Met een verhuisplicht voorkom je niet per se confrontaties tussen dader en slachtoffer. Volgens hem moet om contact te vermijden met het slachtoffer een locatieverbod gelden. Hier zou volgens hem dan ook meteen een verhuisplicht uit voortvloeien. 5.1(2)e geeft aan dat een locatieverbod en een verhuisplicht ook in combinatie kunnen worden opgelegd. De rechter zal bij het opleggen een afweging maken tussen het recht op vrijheid van beweging van de verdachte ten opzichte van de bescherming van het slachtoffer.

Volgens 5.1(2)e kan er, ook als een locatieverbod geldt, tijdens de VI blijken dat (omdat de verdachte het slachtoffer lastigvalt) toch een verhuisplicht nodig is. Dan zou het handig zijn als de verhuisplicht als voorwaarde is opgenomen in de wet, want dan heb je een wettelijke basis voor het opleggen ervan. Ook als feitelijk gezien een verhuisplicht onder een locatieverbod al gerealiseerd kan worden, verdient het de voorkeur hier een expliciete basis voor te hebben. Wanneer iemand vanuit detentie naar de samenleving gaat is volgens haar sprake van vestiging en niet een verhuizing.

Het lijkt 5.1(2)e handig om in de toelichting aan te geven wanneer een verhuisplicht van toepassing is, zodat het verschil tussen de een verhuisplicht en een locatieverbod duidelijk is. 5.1(2)e en DWJZ onderschrijven dit punt.

Tot slot wordt afgesproken dat DWJZ de inbreng van de Rvdr en de jeugdreclassering zal afwachten m.b.t. de aandacht voor het bijzondere karakter van het jeugdstrafrecht. Daarnaast

wordt op korte termijn een gesprek georganiseerd met de beleidsdirectie, reclassering, SHN, CJIB, OM, RvdR en de Rvdk, over de formulering van enkele bijzondere voorwaarden. Dit onderwerp wordt opgenomen in de eerste aanvullingswet en DWJZ is voornemens dit wetsvoorstel nog voor het reces in mei (lees: eind april) in formele consultatie te geven.

5. Onderwerp 1e aanvullingswet: procesafspraken (5.1(2)e [redacted], 5.1(2)e [redacted] en 5.1(2)e [redacted])

Op 25 januari heeft DWJZ een conceptregeling gestuurd naar de leden. Naar aanleiding hiervan hebben de Rvdr, het OM en CJIB schriftelijk vragen gesteld. 5.1(2)e bedankt deze organisaties hiervoor. Tijdens deze bijeenkomst zal eerst gereageerd worden op die schriftelijke inbreng en wat in verband daarmee ter sprake komt.

5.1(2)e neemt het woord en bedankt de leden voor hun schriftelijke reactie. Ze geeft aan te beginnen met de behandeling van de schriftelijke vragen van de leden – die thematisch zijn gebundeld – en daarbij gelegenheid te geven aan de leden die nog niet gereageerd hebben om dat te doen.

Doeltreffende en spoedige berechting

Het eerste punt dat wordt behandeld is het criterium dat procesafspraken moeten bijdragen aan een doeltreffende en spoedige berechting. De Rvdr vroeg zich hierover af of het noodzakelijk is om in de wet te verankeren dat procesafspraken alleen mogen worden gemaakt als zij voldoen aan dit criterium? 5.1(2)e geeft aan dat dit een bewuste keuze is geweest, omdat met het maken van procesafspraken wordt afgeweken van het contradictoire procesmodel. De directie wetgeving (hierna ook: wetgeving) acht het noodzakelijk om de rechtvaardiging van deze afwijking, dat met deze afspraken het proceseconomisch belang wordt gediend en dat de zaak sneller en doeltreffender wordt afgedaan, neer te leggen in de wet. Verder vroeg de Rvdr zich af of procesafspraken alleen gemaakt kunnen worden bij de specifieke zaakscategorieën die in het wetsvoorstel genoemd worden of dat dit in een zaak die overzichtelijk is ook kan worden toegepast. Dit geeft de rechter ook meer ruimte om zelf te bepalen of naar zijn oordeel aan dit criterium is voldaan. Kunnen bijvoorbeeld ook procesafspraken worden gemaakt in een zaak die op zichzelf niet complex of omvangrijk is, maar die al heel lang op de plank ligt? 5.1(2)e antwoordt dat de wet hier ook de mogelijkheid toe biedt en geeft aan dat de toelichting op dit punt zal worden verduidelijkt. Ook had de Rvdr de vraag of het niet instellen van hoger beroep of cassatie niet al voldoende grond kan zijn voor het maken van procesafspraken. 5.1(2)e geeft aan dat wetgeving van mening is dat dit niet toereikend is. Er zal iets meer moeten zijn om het maken van procesafspraken te rechtvaardigen.
5.1(2)e merkt hierover op dat de bestaande praktijk bij een aantal zaken is dat er geen hoger beroep wordt ingesteld. In deze zaken wordt het wenselijk geacht om procesafspraken te kunnen maken. Volgens hem maakt het voorgestelde criterium dat collega rechters eerder af zullen zien van het maken van procesafspraken in grote zaken.
Volgens 5.1(2)e moet men zich afvragen of het de wens is om het maken van procesafspraken toepasselijk te maken in alle zaken of om de regeling te gebruiken zoals die nu is omschreven; een gericht middel voor een gericht doel. Het criterium vormt deel van de toetsing van de rechter, maar het is tegelijkertijd ook een belangrijk handvat om beleid te maken. Het einddoel is uiteindelijk om een selectie te maken van de zaken die zich voor het maken van procesafspraken lenen. Volgens Wilma blijkt uit de praktijk dat hier maar een beperkt aantal zaken voor geschikt zijn en als het criterium hier op moet worden toegepast dit ingewikkeld wordt. Volgens 5.1(2)e is naast de waarheidsvinding ook de rechtvaardiging van de strafkorting die in vele gevallen deel van het procesafspraak zal vormen, een belangrijk punt. Die rechtvaardiging zal ergens op gegrond moeten worden, ook nu in de beoogde regeling niet is vereist dat de verdachte schuld erkent. Dit vormt een van de redenen om de genoemde beperking op te nemen in de wet. Voor wetgeving gaat het om het vinden van een balans waarbij de bepaling een filterende werking heeft, maar niet onevenredig belemmerend werkt voor de rechtspraktijk.

5.1(2)e vindt dat het niet veel zin heeft om dit criterium op te nemen in de wet, omdat hij het doel van het beperken van procesafspraken tot een bepaalde categorie van zaken niet ziet. Volgens hem is dit criterium overbodig omdat er geen zaak is waarin het maken van procesafspraken geen wezenlijke bijdrage zou kunnen leveren aan een doeltreffende en spoedige berechting van de zaak. Het is volgens hem een vloeibaar criterium wat uiteindelijk weinig inhoud krijgt. Volgens hem zal, wanneer overeenstemming is bereikt en de rechter ziet dat een zaak kan worden afgedaan door het maken van procesafspraken, de rechter hiertoe overgaan zonder zich te storen aan dit criterium. Aangezien in deze zaken geen hoger beroep of cassatie komt zal er ook geen invulling door jurisprudentie volgen.
Volgens 5.1(2)e zal de praktijk uitwijzen dat het ¨niet in beroep gaan¨ bijna altijd hand in hand gaat met het afzien van onderzoekswensen en van een spoedige berechting. Verder kan het in een individuele zaak ook voor de andere procesdeelnemers (denk hierbij aan het slachtoffer) belangrijk zijn dat er een bespoediging in de zaak zit. Er zit volgens hem een stapeling van vereisten in de betreffende bepaling en hij denkt dat het goed is om hier een keuze in te maken.

5.1(2)e geeft aan dat hoewel de wet zegt dat schuldbekentenis niet noodzakelijk is, er toch een categorie aan zaken is waarin de verdachte feitelijk schuld erkent en hij de zaak z.s.m. afgedaan wil hebben. Dit zijn volgens hem ook zaken waar procesafspraken een rol kunnen spelen. De gedachte dat een verdachte in slachtofferzaken zijn schuld niet zal bekennen en toch strafkorting krijgt, hoeft helemaal niet aan de orde te zijn, aangezien procesafspraken ook op andere punten betrekking kunnen hebben.

5.1(2)e wil weten hoe het proces verloopt op de zitting als de verdachte geen schuld bekent, omdat dit een belangrijk aspect is voor slachtoffers, zeker bij ¨victim blaming-zaken¨. Ze vraagt hoe dit gezien moet worden in het licht van de procesafspraken?
Volgens 5.1(2)e wordt hier tijdens de motivering in het vonnis aandacht aan besteed. Maar als het slachtoffer in de zaal zit dan zal de behandeling van de zaak veel uitgebreider zijn, omdat er in het belang van het slachtoffer zal worden stilgestaan bij de feiten van het geval. Verder zal de verdachte ook expliciet gevraagd worden of hij het feit begaan heeft, hoewel hij daar geen antwoord op hoeft te geven.
5.1(2)e vult aan dat de wettelijke regeling zo opgesteld is dat de OvJ alleen procesafspraken kan maken in zaken waarin de feiten bewijsbaar zijn.

Geen procesafspraken bij twaalfjaarsfeiten die gericht zijn tegen of gevaar veroorzaken voor de onaantastbaarheid van het lichaam
5.1(2)e vervolgt met het criterium dat de procespartijen bij een twaalfjaarsfeit dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam geen procesafspraken mogen maken. Dit is volgens haar een principiële keuze die gemaakt is, omdat procesafspraken in dit soort zaken moeilijk te rechtvaardigen zijn. Naar verwachting is hier zowel politiek als maatschappelijk geen draagvlak voor. 5.1(2)e vindt dat dit juist mogelijk moet zijn om het slachtoffer te kunnen beschermen. Maar wetgeving kijkt hier anders tegenaan en denkt niet dat dit voldoende reden is om procesafspraken toe te laten in dit soort zaken.
Volgens 5.1(2)e sluit je met dit criterium een heleboel zaken uit die er wel geschikt voor kunnen zijn. Dit punt wordt ondersteund door 5.1(2)e Volgens hem is de praktijk nog onvoldoende uitgekristalliseerd om te kunnen bepalen of dit voor de partijen uitmaakt.
Volgens 5.1(2)e kijkt de Tweede Kamer slechts naar een beperkt aantal zaken en weten Kamerleden niet precies welke delicten allemaal onder een twaalfjaarsfeit ressorteren. Dit kan nu ook niet verduidelijkt worden met zaken die er nu aan zitten te komen, omdat nu nog, in de beperkte praktijk, geen procesafspraken worden gemaakt in zaken die betrekking hebben op feiten waarop twaalf jaar of meer gevangenisstraf is gesteld. Zij pleit ervoor om dit soort zaken in de praktijk eerst uit te laten kristalliseren en vervolgens op basis van die ervaringen te onderzoeken of de bestaande criteria voldoende zijn of nadere criteria hierover geformuleerd dienen te worden.
Volgens 5.1(2)e moet gezocht worden naar een werkbare grens in de praktijk die tegelijkertijd wel een beperkende werking heeft.

5.1(2)e wijst op het arrest van de Hoge Raad waarin de Hoge Raad aangeeft dat hier een wettelijke regeling over moet komen. De Rvdr is het daarmee eens, maar denkt niet dat dat moment nu al is aangebroken.
Volgens 5.1(2)e is de politieke druk op dit moment erg hoog om met een wettelijke regeling te komen.
5.1(2)e komt met het voorstel om dit criterium mee te nemen in de tweede vaststellingswet, dan is er meer tijd en kan beter gekeken worden naar de regelingen.
5.1(2)e is van mening dat je de praktijk moet laten uitvinden hoe dit werkt. Hij vindt dat er weinig vertrouwen is in de omgang hiermee in de praktijk. Volgens hem zijn rechters en het OM voldoende bekwaam om af te wegen in welke zaken procesafspraken worden gemaakt, ook als een advocaat het voor zou willen stellen. Hij is van mening dat hier een wettelijke regeling over moet komen, maar die regeling moet niet te veel beperkingen voor de praktijk opleggen.
Volgens 5.1(2)e moet een normering in de wet komen die zo veel mogelijk aansluit op de praktijk. Het vastleggen van criteria in de wet wordt gedaan vanuit het oogpunt van kenbaarheid van het recht en rechtszekerheid, niet vanuit wantrouwen ten aanzien van de rechtspraktijk.

De 'vroege toets' en inhoud artikel 4.2.26b

Het volgende onderwerp dat wordt besproken is de 'vroege toets'. Een van de vragen die vanuit het OM en de rechtspraak zijn gekomen is hoe deze toets zich verhoudt tot de oordeel van de rechter. De organisaties vragen zich af of deze toets niet tot wraking zal aanzetten als de rechter zich al in een vroeg stadium uitlaat over de procesafspraken.

5.1(2)e geeft aan dat er bewust voor is gekozen om het toetsingsmodel van de rechter zo in te richten dat bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van de procesafspraken de bewijsvraag niet aan de orde komt. De rechter loopt dus ook niet vooruit op een eventuele bewezenverklaring. Het gaat puur om de verhouding tussen het tenlastegelegde en de in de afspraak neergelegde strafmaat. Daarmee worden de door het OM en de rechtspraak gesignaleerde problemen m.b.t. het waarborgen van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter ondervangen.

5.1(2)e vraagt waar de wens van een tussentoets vandaan komt aangezien deze in de huidige praktijk in de tijd heel dicht aanligt tegen het eindoordeel over de strafzaak. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld licht hij toe dat de tussentoets wat hem betreft weinig toevoegt. 5.1(2)e reageert dat er ook een moment moet zijn waarop de rechtbank op de rem kan trappen. Volgens 5.1(2)e kan dat pas als de procespartijen helemaal klaar zijn met de afspraken. 5.1(2)e stelt dat de tussentoets wel van meerwaarde kan zijn in zaken waar de procesafspraken gaandeweg tot stand komen. Volgens 5.1(2)e zal een OvJ nooit procesafspraken beginnen te maken voordat de grondhouding van de rechtbank bekend is.

5.1(2)e vraagt hoe het slachtoffer een standpunt kan innemen over procesafspraken die voorafgaand aan een (regie)zitting al zijn voorbereid. Volgens 5.1(2)e is het slachtoffer aanwezig bij de regiezitting en wordt daar door de voorzitter aandacht aan gegeven. In voorkomende gevallen kan het zijn dat het slachtoffer van tevoren door de rechtbank wordt benaderd met de mededeling dat procesafspraken aan de orde zullen komen.

5.1(2)e legt uit dat het lastig is om de procesafspraken op een alternatieve plek in het proces te verankeren. 5.1(2)e vult aan dat de rechter zijn grondhouding ten aanzien van het maken van procesafspraken al eerder kenbaar kan maken. Volgens 5.1(2)e is het in het kader van transparantie goed dat de rechter zo snel mogelijk nadat procesafspraken tot stand komen op zich op de zitting uitlaat over de toelaatbaarheid daarvan. Volgens 5.1(2)e moet ervoor worden gewaakt dat de toets over de toelaatbaarheid (door de buitenwereld) wordt verward met goedkeuring van de afspraken. 5.1(2)e ziet er wel brood in om die rechterlijke toets te reduceren tot een formeel afvinklijstje. Daarmee blijft ook de mogelijkheid bewaard om bij vonnis af te wijken van gemaakte afspraken en eventueel om – daarvóór, tijdens het onderzoek ter terechtzitting – de partijen opdracht te geven een alternatief voorstel te doen.

5.1(2)e vat samen dat de aanwezigen er geen problemen mee hebben dat het merendeel van de criteria uit artikel 4.2.26b aan het begin van de zitting worden besproken. Alleen met subonderdeel g uit de 'vroege toets' – de verhouding tussen het strafvoorstel en de ten laste gelegde feiten – hebben de deelnemers vanuit het OM en de Rechtspraak moeite. Volgens 5.1(2)e bestaat er ook geen beletsel om op dat onderdeel uitsluitend in te gaan in het vonnis. Hij stelt dat op basis van de bespreking ter zitting al verwachtingen ontstaan over de inhoud van het vonnis.

5.1(2)e vraagt zich af voor welk probleem de nieuwe regeling een oplossing biedt aangezien het eindvonnis hetzelfde zal bevatten als het tussenvonnis. Hij benadrukt weer dat er geen procesafspraken worden gemaakt zonder dat de grondhouding van de rechtbank bekend is. 5.1(2)e [redacted] reageert dat de insteek van nieuwe wetgeving per definitie is dat het proces formeler wordt genormeerd dan de staande praktijk. Dit voorstel voor de procesafsprakenregeling past binnen dat uitgangspunt. Als het vaststellen van de procesafspraken strandt, dan kan worden teruggegrepen op de voortzetting van het reguliere onderzoek ter terechtzitting. Volgens hem heeft het meerwaarde om dit voorstel, dat grote implicaties heeft voor het strafproces, zuiver te houden en overeenkomstig duidelijk te normeren. Op die manier is gewaarborgd dat inzichtelijk is onder welke voorwaarden en op welke wijze de rechter gemaakte procesafspraken in zijn beoordeling van de strafzaak kan betrekken.

5.1(2)e reageert dat al op eerdere momenten, zoals bij de RC, kan worden nagedacht over procesafspraken. In voorkomende gevallen kan het oordeel van de rechter dus ook eerder wenselijk zijn, zoals op regiezitting. De openbaarheid wordt gewaarborgd door bespreking ter terechtzitting. Volgens 5.1(2)e kan het initiatief tot het maken van procesafspraken ook van de rechter komen. Dit is door de Hoge Raad bepaald. 5.1(2)e stelt dat een wettelijke regeling ook passend moet zijn voor de situatie waarin het proces niet goed loopt. Volgens hem ziet het huidige voorstel erop dat procesafspraken vóór de zitting worden gemaakt. De rechter kan een regiezitting beleggen om die afspraken te bespreken, maar dat hoeft niet; er kan ook direct een inhoudelijke zitting volgen. Het tussenvonnis kan in die situatie heel kort zijn.

5.1(2)e stelt dat hij weinig bezwaar heeft tegen een tussenvonnis zoals hier aan de orde is. Wat hij mist in de discussie is de gevolgen van als de rechter de procesafspraken niet toelaatbaar acht. Vormt dat geen grond voor wraking? Laat de verdachte zich niet in de kaarten kijken door akkoord te gaan met een bepaalde strafoplegging? Volgens 5.1(2)e zit dat vooral in de materiële toets. In het maken van procesafspraken schuilt dat de verdachte kenbaar maakt waarmee hij mogelijk akkoord wil gaan en dat zit daarna bij de rechtbank in het achterhoofd. Volgens 5.1(2)e 5.1(2)e een oordeel over de toelaatbaarheid van procesafspraken ver weg van een oordeel over de schuld van de verdachte of iets dat daarmee verband houdt, zodat er in het bedoelde geval over het algemeen geen grond zal zijn voor wraking en evenmin reden om het onderzoek op de terechtzitting door een andere zittingscombinatie te laten voortzetten. Volgens 5.1(2)e zou een inhoudelijk oordeel over de hoogte van de straf alleen bij eindvonnis moeten worden gegeven. 5.1(2)e vindt dat een afwijzing van de toelaatbaarheid niet los kan worden gezien van enig oordeel over de mogelijke strafoplegging. 5.1(2)e vraagt hoe, als onderdeel g geen onderdeel vormt van de toets van de toelaatbaarheid van de procesafspraken, transparantie kan worden bereikt over de vraag hoe de rechtbank over de procesafspraken denkt en wanneer er aanleiding bestaat tot heropening van de zitting. Volgens 5.1(2)e kan dat door aan te geven dat in raadkamer is gebleken dat de procesafspraken ontoelaatbaar worden geacht.

5.1(2)e geeft aan dat de regeling probeert vertrouwen te wekken door duidelijk te maken welke procesafspraken al dan niet door de beugel kunnen. Het oordeel van de rechtbank over de toelaatbaarheid kan als het goed is dus geen grote verrassingen inhouden.

Artikel 4.3.4

Over artikel 4.3.4 zegt 5.1(2)e dat, ook als de rechter de procesafspraken toelaat, hij zowel in het voordeel als nadeel van de verdachte tot een andere strafoplegging kan komen. Dat is nu ook zo.

Wel is geprobeerd dat nader in te kaderen. Het OM vroeg wat de verhouding is tussen heropenen en schorsen van de zitting. Veelal zal de rechtbank, als zij de procesafspraken toch niet wil toelaten, al tijdens het onderzoek ter terechtzitting tot dat oordeel komen. Dan kan zij dat ter sprake brengen, waarna het onderzoek ter terechtzitting – eventueel na een onderbreking of schorsing – zijn reguliere weg zou kunnen vervolgen. Als de rechtbank pas na sluiting van het onderzoek beslist de procesafspraken toch niet te volgen, en vervolgens ten nadele van de verdachte afwijkt van een gedaan afdoeningsvoorstel, is de gedachte dat extra waarborgen nodig zijn. De verdediging heeft dan immers al afstand gedaan van bepaalde rechten. Om die reden is de gedachte dat het beter is om de rechter te laten heropenen. Volgens 5.1(2)e zou het goed zijn om dit nader toe te lichten in het wetsvoorstel. 5.1(2)e geeft aan dat wetgeving op dit punt nog eens goed naar de memorie van toelichting zal kijken.

Zij vervolgt dat het idee is de regeling zo in te richten dat na toelating van de procesafspraken, deze over het algemeen ook zullen worden gevolgd. 5.1(2)e stelt dat het gek is om wettelijk te regelen dat procesafspraken alleen kunnen worden gemaakt in zaken die de OvJ bewijsbaar acht aangezien dat een algemeen uitgangspunt is voor het aanbrengen van zaken. 5.1(2)e reageert dat is beoogd wettelijk te verhelderen welke zaken in aanmerking komen. Beoogd is om aan te geven dat in zaken waar de bewijsvoering dun is, geen procesafspraken te maken.

5.1(2)e gaat in op de werking van 4.3.4 bij gedeeltelijk vrijspreken. Op het moment dat de rechtbank een verdachte gedeeltelijk vrijspreekt, kan de straf ten opzichte van de procesafspraken worden verminderd. Daarvoor geldt wel de voorgestelde maximumgrens van een derde onder de gebruikelijke strafmaat voor de bewezenverklaarde feiten. Een gedeeltelijke vrijspraak hoeft niet te leiden tot een aanpassing van de in de procesafspraken voorgestelde straf. Wat betreft de motiveringsplicht is vooralsnog de gedachte dat de rechtbank uiteen zou moeten zetten welke straf zij opgelegd zou hebben als geen procesafspraken zouden zijn gemaakt, en in hoeverre de procesafspraken daarop een matigende werking hebben. De strafvermindering staat dus in relatie tot de straf die de rechter anders zou hebben opgelegd voor de bewezenverklaarde feiten, en niet in relatie tot het sanctievoorstel. De rechter hoeft ook niet te motiveren of en zo ja hoe het sanctievoorstel de straf (mede) heeft bepaald. 5.1(2)e stelt dat beoogd is in de wet neer te leggen dat er een maximale strafkorting is. 5.1(2)e vindt het onduidelijk hoe dat moet worden gemotiveerd aangezien het vertrekpunt de voorgestelde strafoplegging is en niet de gebruikelijke strafoplegging. 5.1(2)e oppert de maximale strafkorting te verplaatsen naar artikel 4.2.26.

5.1(2)e vat samen dat de transparantie in de strafoplegging wenselijk wordt geacht. Dat wordt beaamd door 5.1(2)e die alleen opmerkt dat de transparantie elders zou moeten worden vastgelegd, namelijk als verantwoordelijkheid van de OvJ. 5.1(2)e reageert dat de rechter alleen akkoord kan gaan met het strafvoorstel als dat voorstel niet beneden een derde ligt onder de gebruikelijke strafoplegging. Niet beoogd is dat de rechter in het vonnis gaat rekenen. Er wordt alleen een oordeel verwacht.

Slachtoffer en benadeelde partij

5.1(2)e licht toe dat sinds de laatste expertmeeting, waarin al werd voorgelegd dat het slachtoffer en benadeelde partij op zitting zich op de zitting over de procesafspraken zou kunnen uitlaten, aan de voorgestelde wettekst nu is toegevoegd dat zij ook van tevoren al schriftelijk een standpunt kenbaar kunnen maken. De reden voor deze twee mogelijkheden is dat er binnen de context van de huidige regels voor de berechting onvoldoende mogelijkheden zijn voor slachtoffer om zich uit te laten over de procesafspraken. Het doel is daar meer mogelijkheid toe te bieden. Het OM heeft ook aangegeven dat aan dat standpunt veel waarde wordt gehecht.

5.1(2)e vraagt hoe andere organisaties daar naar kijken. 5.1(2)e reageert dat het logisch zou zijn dat het OM aan het slachtoffer communiceert dat het voornemen bestaat dat procesafspraken worden gemaakt. Een eerste gelegenheid tot het uitspreken daarover ter zitting zou te laat zijn. 5.1(2)e stelt tevreden te zijn met de waarborgen rond het slachtoffer. Zij wijst wel op

uitvoeringsvraagstukken zoals hoe en wanneer het slachtoffer wordt geïnformeerd. Over de vordering benadeelde partij stelt zij dat onduidelijkheid bestaat over hoe kan worden afgesproken dat de vordering wordt toegelaten.

5.1(2)e benadrukt over de vordering benadeelde partij dat er geen verplichting bestaat deze vordering te betrekken bij de procesafspraken. Het kan wel. Op vraag hoe het werkt als de vordering van de benadeelde partij buiten de procesafspraken wordt gehouden, antwoordt 5.1(2)e dat de rechtbank in dat geval deze vordering op gebruikelijke wijze behandelt en daarover beslist. 5.1(2)e vraagt zich af wat er gebeurt als er een procesafspraak is gemaakt over de vordering van de benadeelde partij, maar de benadeelde partij ter zitting met aanvullende stukken en/of een verhoging van de vordering komt. Volgens 5.1(2)e kan dat praktisch worden opgelost door die vordering buiten de procesafspraken te houden. 5.1(2)e reageert dat in het huidige voorstel – anders dan in het voorstel dat tijdens de expertmeeting in december 2023 werd besproken – ook een deel van de vordering kan worden meegenomen in de procesafspraken. 5.1(2)e vraagt hoe het werkt als verdachte en OM akkoord zijn met de procesafspraken, de benadeelde partij daarop niet reageert, maar ter terechtzitting toch aangeeft daar niet mee akkoord te zijn. 5.1(2)e stelt dat de benadeelde partij geen stem heeft in de procesafspraken en dat de vordering daar beter buiten kan worden gehouden. 5.1(2)e reageert dat met de nieuwe regeling winst kan worden behaald, zeker vanuit het perspectief van de benadeelde partij: als deze hierbij kan worden betrokken dan geeft dat voordelen voor het proces.

5.1(2)e wil ervoor waken dat vordering benadeelde partij straks vaak buiten de procesafspraken wordt gelaten. Hij vindt dat een te rigide regeling negatief kan uitpakken voor de benadeelde partij. 5.1(2)e licht toe dat er thans nog geen procesafspraken zijn gemaakt met daarin een vordering benadeelde partij. Volgens 5.1(2)e kan de zorg voor de benadeelde partij worden belegd bij de OvJ.

5.1(2)e pleit ervoor de stukken van de benadeelde partij eerder in te doen brengen en niet pas op zitting. 5.1(2)e reageert dat het vaak veel tijd kost om die stukken op te vragen.

Op vraag van 5.1(2)e over uitsluiting van beklag over gemaakte procesafspraken: als een verdachte niet wordt vervolgd dan kan het slachtoffer een klacht indienen. Wat is de verhouding tussen die procedure en de procesafspraken waarbij een feit buiten de tenlastelegging wordt gehouden? Het gaat haar daarbij over de inhoud van wat de rechter ermee doet. 5.1(2)e geeft aan dat als de rechter oordeelt dat het toelaatbaar is feiten buiten de tenlastelegging te houden, dit oordeel vergelijkbaar is met dat in de beklagprocedure. Alle overwegingen die in de beklagprocedure kunnen worden betrokken, kunnen hier ook aan de orde zijn. Andersom is er wel een verschil: als de rechter de beperking van de tenlastelegging ontoelaatbaar acht, dan houdt dat geen bevel tot vervolging in van die feiten.

5.1(2)e reageert dat als de rechter de procesafspraak over het buiten de tenlastelegging houden van feiten niet toelaatbaar acht, de OvJ de mogelijkheid heeft de tenlastelegging te wijzigen. Als de OvJ dat niet doet, kan het slachtoffer over die beslissing klagen. Vanuit DWJZ wordt dit beaamd.

5.1(2)e vraagt of de schadevergoedingsmaatregel onderdeel kan zijn van de procesafspraken. Het antwoord is dat dit niet in de wet wordt uitgesloten. 5.1(2)e vraagt of het zo kan zijn dat deze volgens de procesafspraken niet wordt opgelegd. SHN ziet dat als onwenselijk. 5.1(2)e kan zich dit in de praktijk niet voorstellen aangezien de rechter de belangen van het slachtoffer in het oog moet houden.

Eerste aanvullingswet

5.1(2)e licht tot slot toe dat deze regeling niet wordt verplaatst naar de tweede aanvullingswet. Dat de regeling meegaat in de eerste aanvullingswet is reeds toegezegd aan de Kamer door de ministers. Daarnaast is de implementatie een belangrijke factor: met de

ketenpartners is – op hun verzoek – afgesproken dat grote onderwerpen meegaan in de eerste aanvullingswet, om na vaststelling daarvan de uitvoeringsconsequenties te kunnen overzien. 5.1(2)e reageert dat deze regeling voor het OM qua implementatie minder ingewikkeld is dan sommige andere voorstellen en dat daarom de implementatieperiode van minder groot belang is. 5.1(2)e besluit dat de organisaties bij de formele consultatie nog in de gelegenheid worden gesteld te reageren.

5.1(2)e vult aan dat de achterliggende politieke wens is dat de wetgever dit kernelement zo spoedig mogelijk in het nieuwe wetboek gaat normeren. Het is goed te vernemen van het openbaar ministerie dat de uitvoeringsconsequenties bij dit onderwerp zijn te overzien, maar dat is nog geen argument om het onderwerp tot de tweede vaststellingswet uit te stellen. Het zou betekenen dat het langer duurt dan nodig om een compleet beeld te geven van de kernelementen van het nieuwe wetboek. Het voordeel dat extra praktijkervaring over een periode van een krap jaar zou kunnen worden verkregen, weegt hier niet tegenop. 5.1(2)e reageert dat de meerwaarde van uitstel voor haar zit in de toekomstbestendigheid van het wetboek. De vraag is wat haar betreft of de Kamer voldoende beseft wat zo'n regeling met zich brengt.

6. Planning gecombineerde werkgroep Sv – versie 1 februari 2024

5.1(2)e heeft geen aanvullingen op de planning zoals die is verspreid.

7. Rondvraag en sluiting

5.1(2)e dankt iedereen voor zijn inbreng en aanwezigheid. 5.1(2)e (OM) vraagt of het toch mogelijk is om de consultatietermijn van de eerste aanvullingswet iets te verlengen, aangezien er enkele ingewikkelde onderwerpen in zitten. Voorzien is nu dat dit voorstel begin mei in consultatie wordt gegeven en dat de consultatietermijn 2,5 maand bedraagt. Als JenV dit wetsvoorstel inderdaad rond het mei-reces in consultatie kan geven, lijkt een termijn van 2,5 maand afdoende ook gelet op het belang van de voortgang van dit voorstel.

Document nr. 14.2.

Vragen Rvdr, OM en CJIB t.b.v. combi-werkgroep 8 februari 2024

Inleiding

Voorafgaand aan de gecombineerde werkgroep van 8 februari 2023 hebben deelnemers vanuit de Rechtspraak, het OM en het CJIB schriftelijk vragen voorgelegd over de voorgestelde wettelijke regeling over procesafspraken. Een groot deel van deze vragen is tijdens de vergadering besproken, maar een klein deel is nog niet aan bod gekomen. In deze bijlage worden de vragen die nog onbeantwoord zijn gebleven vanuit DWJZ van een reactie voorzien. Met betrekking tot de vragen die al zijn besproken tijdens de gecombineerde werkgroep wordt volstaan met een verwijzing naar het verslag van de vergadering.

Inhoudelijke vragen

Doeltreffende en spoedige berechting

Rechtspraak: In artikel 4.26b lid 1 onder a staat als voorwaarde voor toelaatbaarheid "een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan een doeltreffende en spoedige berechting van de zaak, gelet op de aard en omvang daarvan". Met de woorden "aard en omvang" wordt blijkens de toelichting bedoeld: "complexe of omvangrijke zaken". Vraag is of dit criterium in de wet moet en of dat een voorwaarde is voor de toelaatbaarheid van procesafspraken. Niet alleen denken wij dat er ook winst te behalen is in zaken die niet per se complex of omvangrijk zijn (denk aan bijvoorbeeld (heel) oude zaken), daarnaast wordt niet helder hoe wordt bepaald dat sprake is van een "wezenlijke" bijdrage. Recente rechtspraak laat zien dat er ook procesafspraken zijn geaccepteerd waarin de winst is gelegen in het voorkomen van appel en/of cassatie. Ook kan de winst zijn gelegen in een spoedige executie van de straf. Dat lijken ons evenzeer legitieme redenen om procesafspraken te maken. Gevaar van dit criterium is dat het zo algemeen is dat het voor meerderlei uitleg vatbaar is, wat de rechtszekerheid van partijen die procesafspraken maken niet ten goede komt. Valt bijvoorbeeld dit voorbeeld uit de praktijk onder "complexe of omvangrijke zaken": rechtbank Limburg 16 juni 2023 (ECLI:NL:RBLIM:2023:3569).

DWJZ: zie verslag.

Rechtspraak: Wij vragen ons daarnaast af of de verwachting dat procesafspraken leiden tot meer efficiëntie en een snellere afdoening, en daarmee zijn aan te merken als een onderdeel van de beweging naar voren, niet te optimistisch is gelet op de tot op heden opgedane ervaring.

DWJZ:
- Vanuit het perspectief van het OM is de grond voor het maken van procesafspraken erin gelegen dat die afspraken dienstig zijn met het oog op een effectieve afdoening of gestroomlijnde procesgang (vgl. de Aanwijzing procesafspraken in strafzaken).
- De verwachting dat procesafspraken leiden tot meer efficiëntie en een snellere afdoening sluit daarbij aan.

Uitsluiten zware gewelds- en zedenmisdrijven

Zowel de Rechtspraak als het OM vraagt waarom ervoor is gekozen om gewelds- en zedenmisdrijven waarop een gevangenisstraf van twaalf jaar of meer is gesteld, uit te zonderen van de regeling. Waarom kan niet meer vrijheid worden geboden aan de praktijk om ook in de zwaardere gewelds- en zedenzaken procesafspraken te kunnen maken? De Rechtspraak wijst daarbij op het belang van privacy voor het slachtoffer, dat met het maken van procesafspraken juist kan zijn gediend.

DWJZ: zie verslag.

Vroege toets

OM: Eerder werden tijdens de expertmeetings vanuit het OM bezwaren geuit tegen de regeling van het tussenvonnis, waarin de rechter een uitspraak doet over de toelaatbaarheid van de procesafspraken. Een dergelijke formalisering in de vorm van een tussenvonnis is niet nodig, dat gebeurt immers nu ook niet. Het feit dat dit in principe mondeling kan geschieden en kan worden aangetekend in het proces-verbaal van de zitting (p. 18-19 van de toelichting) neemt de bezwaren niet weg. Niet alleen buigt de rechter zich twee keer min of meer over dezelfde vraag, die vervolgens twee verschillende uitkomsten kan hebben, een belangrijk nadeel is bovendien dat de rechter daarmee vooruitloopt op de bewezenverklaring, wat in zaken met medeverdachten met wie geen procesafspraken zijn gemaakt, aanleiding kan geven tot een wrakingsverzoek. Ongeacht de haalbaarheid van zo'n verzoek, leidt dat ertoe dat het proceseconomisch voordeel dat met het maken van procesafspraken wordt beoogd teniet wordt gedaan.

Ook de Rechtspraak stelt de vraag hoe de toelaatbaarheidstoets zich verhoudt tot zaken waarin sprake is van meerdere verdachten en waarin slechts een deel van die verdachten procesafspraken heeft gemaakt. Behandeling van de zaak van de medeverdachten door dezelfde rechters kan leiden tot wrakingsverzoeken, terwijl behandeling door een andere kamer niet bijdraagt aan een doeltreffende en spoedige berechting.

DWJZ: zie verslag.

De Rechtspraak vraagt of de vroege toets niet een lege huls is, omdat het nu eenmaal gaat om een voorlopig oordeel en de rechter zich pas later buigt over de vragen van het rechterlijk beslismodel, waarbij een oordeel over de straftoemeting eerst aan de orde kan komen indien is beslist over de bewezenverklaring en strafbaarheid van feit en verdachte.

DWJZ:

- De inbedding van procesafspraken in het nieuwe wetboek biedt de kans om de procesafspraken in een vroeg stadium te toetsen, waarna het onderzoek kan worden voortgezet met inachtneming van de procesafspraken.
- Een vroege toets draagt er aan bij dat voor procespartijen in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijk wordt of de procesafspraken toelaatbaar zijn. Hiermee wordt voorkomen dat pas in een laat stadium blijkt dat de rechter de procesafspraken ontoelaatbaar acht, terwijl partijen hun proceshouding wel hebben gebaseerd op de procesafspraken. Een late afwijzing zou bovendien het proceseconomische voordeel van procesafspraken tenietdoen.
- Daarbij wordt in de toelichting benadrukt dat het gaat om een voorlopig oordeel, en dat de rechtbank op elk moment kan beslissen (ook tijdens de beraadslaging) om de procesafspraken toch niet te volgen en op de 'normale' voet verder te gaan.
- Van belang in dit verband is dat de rechter zich in het kader van de vroege toets niet uitlaat over de bewijsvraag en ook niet over de strafoplegging. Indien de rechter een sanctievoorstel als onderdeel van procesafspraken toelaatbaar oordeelt, dan houdt dat oordeel niet meer of minder in dan dat die voorgestelde sanctie in een evenredige verhouding staat tot de ernst van de feiten zoals die zijn tenlastegelegd.

Rechtspraak: zoals eerder opgemerkt zijn wij blij dat uit de toelichting blijkt dat de rechter de volledige vrijheid behoudt waar het gaat om de beantwoording van de vragen van het rechterlijk beslismodel (toelichting op de artikelen 4.3.1 en 4.3.3 - pagina 7 tweede alinea). De Rechtspraak graag zien dat deze rechterlijke vrijheid expliciet wordt opgenomen in de wettekst zodat helder is dat ook in zaken waarbij procesafspraken zijn gemaakt de rechterlijke vrijheid onverkort geldt. Conform de HR in zijn arrest van 27 september 2022 (ECLI:NL:HR:2022:1252) zou voorop kunnen worden gesteld dat de totstandkoming van een gezamenlijk afdoeningsvoorstel geen afbreuk doet aan de zelfstandige verantwoordelijkheid van de rechter voor de uitkomst van de strafzaak, die beslissingen kan nemen welke afwijken van de procesvoorstellen, in verband met de artikelen 348 en 350 Sv, en de eisen van een eerlijk proces (6 EVRM).

DWJZ:

- In de toelichting wordt meermalen benadrukt dat de rechter de volledige vrijheid behoudt als gaat om de beantwoording van de vragen van "348 en 350" (de artikelen 4.3.1 en 4.3.3). Zie bijv. p. 7, 15, 19, 21.
- De wettelijke regeling wijkt ook niet af van het bepaalde in de artikelen 4.3.1 en 4.3.3;
- Dat betekent dat het daarin bepaalde onverkort geldt, ook in zaken waarin procesafspraken zijn gemaakt.
- Wettelijke explicitering van deze regel is dus niet nodig.
- Het is bovendien onwenselijk a) omdat het indruk zou kunnen wekken dat deze regel zonder die explicitering niet zou hebben gegolden; b) omdat het de indruk kunnen wekken dat deze regel (ook) in andere strafvorderlijke procedures geen vanzelfsprekendheid is.

Inhoud artikel 4.2.26b

OM: Waar het voorstel de mogelijkheid biedt om de tenlastelegging aan te passen als de rechter de procesafspraken daarover niet heeft toegelaten (zie hierboven), ontbreekt echter een dergelijke mogelijkheid bij de andere procesafspraken die betrekking hebben op de sanctieoplegging (art. 4.2.26b lid 1 aanhef en onder g). Wanneer de rechter de procesafspraken daarover niet toelaat, zwijgt de voorgestelde regeling over de vraag of het OM dit gedurende het onderzoek ter zitting nog zou kunnen herstellen. Kan het onderzoek ter zitting dan worden geschorst en kan er dan een aangepaste procesafspraak aan de rechter worden voorgelegd?

DJWZ:

- *Als de rechter de procesafspraken niet toelaat, wordt het onderzoek op de terechtzitting voortgezet zonder inachtneming van die procesafspraken.*
- *Alles ligt dan weer open: de verdediging kan verweren voeren, onderzoekswensen indienen etc. het OM kan een nieuwe strafeis bepalen. Er vindt dan een "reguliere" berechting plaats.*
- *Waar nodig kan het onderzoek op de terechtzitting – op grond van de gebruikelijke bepalingen, dus ook op verzoek van de verdachte of de OvJ – worden onderbroken of geschorst, zodat de procespartijen hun procespositie opnieuw kunnen bepalen. Dat is in de toelichting uiteengezet op p. 19-20.*
- *De mogelijkheden hiertoe zijn al neergelegd in het Wetboek van Strafvordering (artikel 4.2.6 en 4.2.55) en behoeven geen aparte regeling in de bepalingen over procesafspraken.*
- *Dat ligt anders waar het gaat om het wijzigen van de tenlastelegging. Normaliter kan de tenlastelegging na aanvang van het onderzoek op de terechtzitting niet meer worden gewijzigd als zij door die wijziging niet langer hetzelfde feit als bedoeld in artikel 68 Sr inhoudt.*
- *Als de OvJ andere feiten (dan 'hetzelfde feit') op grond van procesafspraken buiten de tenlastelegging heeft gehouden, is het op grond van die algemene regeling niet langer mogelijk zijn om die feiten alsnog ten laste te leggen als de rechter de procesafspraken niet toelaat.*
- *Daarom is voor deze specifieke situatie een regeling getroffen. Deze specifieke regeling maakt het mogelijk dat de OvJ, nadat de rechtbank de procesafspraken niet heeft toegelaten, de tenlastelegging aanvult met feiten die hij aanvankelijk op grond van die procesafspraken buiten de tenlastelegging had gehouden.*

Rechtspraak: Wat wordt in dat verband verstaan onder 'ernst van het feit/ten laste gelegde'? Valt daar ook feiten en omstandigheden of de aard van het feit ea onder?

DWJZ:

- In de context van onderdeel g toetst de rechter de verhouding tussen het sanctievoorstel en de ernst van het tenlastegelegde.
- De tenlastelegging vermeldt naast het feit de omstandigheden waaronder het is begaan, die kan de rechter dus meewegen;

- De rechter houdt bij de beoordeling op grond van onderdeel g geen rekening met persoonlijke omstandigheden van de verdachte (en, in dat verband, diens Justitiële Documentatie). Het gaat enkel om een toets van de verhouding tussen het strafvoorstel en de ten laste gelegde feiten.

Rechtspraak: hoe moeten we het criterium 'niet in onevenredige verhouding staan tot de ernst van de zaak" in art 4.2.26b onder f verstaan, in relatie tot 'in evenredige verhouding staan tot de ernst van het tenlastegelegde' als opgenomen onder g? Wat betekent dat voor de toets van de rechter in het kader van de toelaatbaarheid?

DWJZ:

- Er is bewust gekozen voor een andere formulering in de context van onderdeel f dan in de context van onderdeel g.
- Bij onderdeel f – de verhouding tussen de wel en niet tenlastegelegde feiten – toetst de rechter terughoudend of de verhouding tussen de ten laste gelegde feiten en de ernst van de zaak "niet onevenredig" is. Hij zal daarbij vooral varen op de inhoud van het verslag waarin de procesafspraken zijn neergelegd. In dat verslag moet worden vermeld ten aanzien van welke bewijsbare en strafbare feiten is afgesproken deze niet ten laste te leggen.
- Bij onderdeel g – de verhouding tussen de voorgestelde straf en de tenlastegelegde feiten – is de toets minder terughoudend geformuleerd. Dat houdt verband met het feit dat de rechtbank in de voorgestelde regeling wordt verplicht om het onderzoek op de terechtzitting te heropenen als zij – nadat ze de procesafspraken heeft toegelaten – toch een hogere straf wil opleggen dan in het strafvoorstel is neergelegd.
- Die verplichting tot heropening geldt niet als de rechtbank afwijkt van andere, eerder toelaatbaar verklaarde procesafspraken, zoals een procesafspraak over de omvang van de tenlastelegging.
- Omdat het niet volgen van het toelaatbaar geoordeelde sanctievoorstel in het nadeel van de verdachte als enige dus een wettelijke consequentie heeft – heropening van het onderzoek op de terechtzitting – is besloten om dit toetsingscriterium minder terughoudend te formuleren.

Artikel 4.3.4

OM: Opvallend is dat de voorgestelde regeling de rechter de mogelijkheid biedt om na *aanvaarding* van de procesafspraken alsnog de straf te verminderen respectievelijk te verhogen. Op zichzelf is het niet logisch dat na toelating van de procesafspraken, de rechter alsnog afwijkt van de afgesproken straf. Feitelijk acht hij de procesafspraken dan niet toelaatbaar. In de eerdere versie van het wetsvoorstel stond dan ook niet voor niets dat de hoogte van de opgelegde straf of maatregel niet afwijkt van de voorgestelde sanctie. Het OM vreest voor het draagvlak voor procesafspraken wanneer rechters vaker (alsnog) afwijken van de voorgestelde sanctieoplegging, terwijl die eerder toelaatbaar werd geacht.

DWJZ: zie verslag.

OM: De 'tussenbeslissing' van de (voorlopige) aanvaarding van de procesafspraken door de rechter is, als we ons het verloop van de besprekingen in de expertmeetings goed herinneren, vooral in de conceptregeling gekomen om een mate van zekerheid te geven aan verdediging en OM. Voor advocatuur en OM hoefde dat overigens niet zo stevig als in de vorm van een tussenvonnis (zie ook hierna). Die mate van zekerheid wordt vervolgens ondergraven als op het – in elk geval voor de verdachte – meest belangrijke onderdeel (de straf) toch onzekerheid blijft bestaan omdat die zelfs na (voorlopige) aanvaarding opeens gewijzigd kan worden. Dat doet geen recht aan de afspraak die gemaakt is. Aan die afspraak is de rechtbank vanzelfsprekend in het geheel niet gebonden, maar het kan volgens ons niet zo zijn dat de rechtbank het ene deel van de afspraak wel overneemt en het andere deel niet. Dan is de afspraak gewoon van de baan en moet het proces volgens de 'normale' regels worden gevoerd. Voorts valt op dat voor het verhogen van de straf een werkwijze in het leven geroepen is, die inhoudt dat het onderzoek ter zitting heropend wordt (art. 4.3.4 lid 3). In de toelichting staat dat het onderzoek ter zitting niet verplicht heropend te worden als de rechter wil afwijken van de bewezenverklaring of kwalificatie, maar dat mag wel. Een dergelijke ingreep zou niet

nodig zijn wanneer de rechter het onderzoek ter zitting eenvoudigweg niet zou sluiten, maar zou schorsen. Los daarvan en meer principieel van aard is de vraag waarom het voornemen tot het opleggen van een lagere straf niet óók tot heropening van het onderzoek ter zitting zou moeten leiden, zodat (in ieder geval) de officier van justitie zich daarover kan uitspreken.

DJWZ: zie verslag.

Rechtspraak: Wij vragen ons af wat in artikel 4.3.4 lid 2 wordt bedoeld met de volgende zinsnede 'de straf die de rechtbank overwoog op te leggen in het geval geen procesafspraken zouden zijn gemaakt'. Stel nu dat de rechtbank (bijvoorbeeld) vrijspreekt van een deel van de ten laste gelegde feiten, dan leiden wij uit dit artikel af dat de rechtbank vervolgens kijkt naar wat zij onder deze omstandigheden opgelegd had in het geval geen procesafspraken zouden zijn gemaakt. Wij vinden het daarbij logisch dat dit naar evenredigheid van de gemaakte procesafspraken plaatsvindt. Dit blijkt echter niet expliciet uit de wet. Vraag is ook of dit betekent dat de rechter bij de motivering van de straf hier expliciet aandacht aan moet besteden, vergelijkbaar met de motivering van aftrek van straf bij overschrijding van de redelijke termijn. Als dit de bedoeling is leidt dit tot extra werk bij de rechter. Nog daargelaten dat motiveren van een niet opgelegde straf niet voor de hand ligt.

DWJZ: zie verslag.

Rechtspraak: in het verlengde van bovenstaande is de vraag of de keuze van het woord "verminderen" gelukkig is. Dit woord roept de vraag op ten opzichte van wat er verminderd moet worden: ten opzichte van de procesafspraak of ten opzichte van wat de rechter zonder procesafspraken had gedaan.

DWJZ:

- De term 'verminderen' wordt ook gebruikt in artikel 44a Sr, eveneens in verbinding met de straf die de rechter 'overwoog op te leggen'.
- De straf wordt verminderd ten opzichte van wat de rechter had opgelegd als er geen procesafspraken waren gemaakt. De tweede zin van artikel 4.3.4, tweede lid, expliciteert dit.
- Het gaat dus niet om een vermindering ten opzichte van de procesafspraak.
- Dat zullen we nog verhelderen in de toelichting.

Slachtoffer / benadeelde partij

OM: In de thans voorliggende versie van de regeling kunnen het slachtoffer en de benadeelde partij een schriftelijk standpunt innemen en ter zitting een verklaring afleggen over de vraag of hun rechten niet onevenredig worden beperkt, of de inhoud en omvang van de tenlastelegging niet in onevenredige verhouding staat tot de ernst van de zaak zoals die blijkt uit de processtukken en het onderzoek ter zitting en of de afgesproken strafeis in een evenredige verhouding staat tot de tenlastelegging (art. 4.2.26a lid 3). Het innemen van een schriftelijk standpunt en het afleggen van een verklaring lijkt wat dubbelop. De vraag is ook of het nodig is om hiervoor bijzondere bepalingen in het leven te roepen en waarom op dit punt niet kan worden volstaan met toepassing van de gewone regels voor de berechting. De voorgestelde bijzondere bepalingen zouden bovendien de indruk kunnen wekken dat de benadeelde partij en het slachtoffer een bepalende invloed hebben op de vraag of de zaak versneld kan worden afgedaan. Zij dragen voorts het risico in zich dat hierdoor een drempel wordt opgeworpen voor het maken van procesafspraken in strafzaken met een slachtoffer of benadeelde partij. Een dergelijke terughoudende benadering is echter niet zonder meer in het belang van het slachtoffer of de benadeelde partij, die immers ook gebaat kunnen zijn bij een voortvarende afhandeling van de zaak ter zitting en zonder dat zij tijdens de zitting als getuigen worden gehoord (zie ook de opmerking hierboven over zedenzaken).

DWJZ: zie verslag.

Rechtspraak: In de toelichting staat: "Het is niet verplicht om een bekende vordering van een benadeelde partij onderdeel te maken van de procesafspraken. Indien deze vordering naar het oordeel van de verdachte of de officier van justitie onredelijk is, dan kunnen zij deze buiten de procesafspraken houden." Begrijpen wij het goed dat als een vordering van de benadeelde partij niet onredelijk is er alsnog geen verplichting bestaat om de vordering onderdeel te maken van de procesafspraken? Zo ja, dan vragen wij ons af of dit voldoende helder tot uitdrukking komt in de aangepaste toelichting en de wettekst.

DWJZ: zie verslag.

OM: Afspraken over de vordering benadeelde partij kunnen alleen inhouden dat de vordering wordt voldaan (art. 4.2.26b lid 3). Uit de toelichting blijkt dat hier wordt bedoeld: volledig wordt voldaan, maar dat blijkt niet uit de wettekst. De toevoeging van de nieuwe tweede volzin in art. 4.2.26b lid 3 dat hiervan kan worden afgeweken indien de benadeelde partij dit wenst, vergroot de onduidelijkheid van deze bepaling. Niet alleen hinkt deze bepaling hierdoor op twee gedachten, ook wordt hierdoor de suggestie gewekt dat het initiatief hiertoe bij de benadeelde partij dient te liggen. Beter zou zijn een formulering te hanteren die duidelijk maakt waar het om gaat, namelijk dat de officier van justitie bij het maken van procesafspraken over de vordering van de benadeelde partij (en over de hoogte van de schadevergoeding) zich vergewist van het standpunt van de benadeelde partij en dat dit standpunt wordt meegenomen in de procesafspraken die ter toetsing aan de rechtbank worden voorgelegd. Daarmee wordt duidelijk dat het mogelijk is om de vordering van de benadeelde partij te betrekken in de procesafspraken, terwijl tevens recht wordt gedaan aan de belangen van die partij.

DWJZ:

Wij begrijpen dat de formulering vragen oproept en snappen de gedachte van het OM. We gaan nog een keer goed kijken hoe we dit precies opschrijven, zonder aan de ratio van de bepaling afbreuk te doen.

Rechtspraak: wat gebeurt er met een ingediende vordering van de benadeelde partij als die vordering geen onderdeel is van de procesafspraken? Kan de strafrechter die de zaak behandelt vervolgens (ondanks de procesafspraken) beslissen over de vordering benadeelde partij of kan de benadeelde partij in dat geval alleen bij de civiele rechter terecht. We hopen dat de toelichting op dit punt verduidelijkt kan worden.

DWJZ: zie verslag.

Rechtspraak: is de voorwaarde dat bij een procesafspraak alleen de vordering van de benadeelde partij kan worden meegewogen als deze volledig wordt voldaan reëel? Wat te denken van een vordering die deels ziet op materiële schade en deels op immateriële schade, waarbij het immateriële deel niet eenvoudig te berekenen is (schadestaat-procedure).

DWJZ:

- Indien de verdachte toezegt de vordering van de benadeelde partij volledig te voldoen, wordt de hoogte van het te betalen bedrag tussen partijen onderling vastgesteld. Dat de vordering complex is, of dat de hoogte van het daadwerkelijk geleden nadeel moeilijk te berekenen is, vormt voor het bereiken van overeenstemming geen belemmering.
- Zoals hierboven al werd aangegeven, zal het onderdeel over de benadeelde partij in de wettekst en toelichting nog nader worden bezien. Daarbij zal aandacht bestaan voor de situatie waarin de vordering van de benadeelde partij op de zitting wordt aangepast (en wellicht gecompliceerder wordt) en de vraag wat dit betekent voor de reeds over die vordering gemaakte procesafspraak.

Tenuitvoerlegging

CJIB: T.a.v. de procesafspraken zouden we graag zien dat in de toelichting wordt opgenomen dat procesafspraken ook (deels) kunnen zien op de tenuitvoerlegging, echter alleen na afstemming met de minister (CJIB). In de aanwijzing van het OM is daarover opgenomen (onder 2.3):
"Sinds de inwerkingtreding van de Wet USB is de minister verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen. Het OM maakt om die reden geen procesafspraken over de (wijze van) tenuitvoerlegging van straffen of maatregelen, tenzij dergelijke afspraken in een concreet geval toch noodzakelijk en effectief worden geacht. In dat geval worden dergelijke procesafspraken slechts na een positief besluit van het CJIB aan de verdediging bevestigd. Het is niet mogelijk procesafspraken over het verlenen van voorwaardelijke invrijheidstelling te maken, omdat dit de beoordeling die het OM ingevolge art. 6:2:10, derde lid, Sv dient uit te voeren zou doorkruisen."
In de uitvoeringspraktijk zien we bijvoorbeeld dat buitenwettelijke betalingsregelingen worden voorgesteld die problemen in de tenuitvoerlegging kunnen geven. Vandaar dat afstemming met het CJIB wenselijk is.

DWJZ:

- *De conceptregeling van procesafspraken ziet onder andere op afspraken die een gezamenlijk voorstel aan de rechter inhouden voor de sanctieoplegging, en bepaalt dat over bepaalde maatregelen geen procesafspraken kunnen worden gemaakt (artikel 4.2.26b lid 2);*
- *De tenuitvoerlegging van opgelegde straffen en maatregelen, die elders in de wet regeling vindt en waarvoor de minister verantwoordelijk is, valt buiten het bestek van de regeling van procesafspraken;*
- *Daarom ligt het niet in de rede om de gevraagde passage in de memorie van toelichting op te nemen.*

Procesmatig

Zowel het OM als de Rechtspraak vragen om de wettelijke regeling pas in de Tweede Aanvullingswet op te nemen, om zo meer tijd te krijgen om in de praktijk ervaring op te doen met procesafspraken.

DWJZ: zie verslag.

Document nr. 15

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Aan: 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden)
Onderwerp: FW: Expertmeeting procesafspraken - deelname rechtspraak
Datum: woensdag 3 mei 2023 16:52:00
Bijlagen: image001.png

Beste 5.1(2)e
De wetgevingsjurist heeft laten weten dat het hun sterke voorkeur heeft om het aantal deelnemers beperkt te houden met het oog op het verloop van het gesprek en de zaalcapaciteit (de bijeenkomst wordt alleen fysiek aangeboden). Vooraf wordt een notitie ter bespreking aan ons voorgelegd (die we ook aan het LOVS / aan jou zullen doorsturen) die intern besproken kan worden. Mocht er niettemin tegen deze achtergrond een zeer sterkte behoefte bestaan om nog een inhoudelijk expert naar de bijeenkomst te laten gaan, dan hoor ik dat graag van je en zal ik de naam doorgeven aan het ministerie.
Hartelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

de Rechtspraak

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: donderdag 20 april 2023 16:00
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Hof Arnhem-Leeuwarden) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Expertmeeting procesafspraken - deelname rechtspraak
Beste 5.1(2)e
Ik houd je op de hoogte!
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

de Rechtspraak

Van: 5.1(2)e [redacted] (Hof Arnhem-Leeuwarden) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Verzonden: donderdag 20 april 2023 13:54
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <Y5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
CC: Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>
Onderwerp: Re: Expertmeeting procesafspraken - deelname rechtspraak
Beste 5.1(2)e [redacted] Dank voor deze reactie. Ik hoor graag wat hier uitkomt. Leden van mijn groep houden zich aanbevolen. Weet ondertussen dat een van de leden van mijn groep (5.1(2)e [redacted]) binnenkort ook een informeel overleg over dit onderwerp met de minister heeft.
Houd je mij op de hoogte?
Met vriendelijke groet
5.1(2)e [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 20 apr. 2023 om 12:47 heeft 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl> het volgende geschreven:
>
> Geachte heer 5.1(2)e [redacted] beste 5.1(2)e [redacted]
> Ik kreeg je verzoek met betrekking tot deelname aan de expertmeeting over

procesafspraken binnen via Wilma. In de uitnodiging die we van het ministerie hebben ontvangen staat dat er maximaal twee experts welkom zijn vanuit de rechtspraak. Naar aanleiding daarvan heb ik even contact opgenomen met de wetgevingsadviseur om te kijken of er toch niet meer mensen vanuit de rechtspraak aan kunnen sluiten. Ik hoop hier morgen meer duidelijkheid over te hebben. Mochten er meer rechters welkom zijn dan denk ik dat we het beste kunnen kijken wie er nog meer van de werkgroep die jij voorzit aan zou willen sluiten.
Hartelijke groet,

5.1(2)e [redacted] <image001.png>
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

Van: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr 's-Gravenhage)
Verzonden: donderdag 20 april 2023 12:34
Aan: 5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl' <5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>
Onderwerp: Expertmeeting procesafspraken - deelname rechtspraak

Beste 5.1(2)e [redacted]
Veel dank voor de uitnodiging voor de expertmeeting procesafspraken. Zoals telefonisch al besproken wacht ik even je reactie af met betrekking tot het aantal deelnemers dat vanuit de rechtspraak welkom is om aan te sluiten bij de expertmeeting. Zou je in ieder geval voor nu Wilma Groos (5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl) en 5.1(2)e [redacted] 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl) mee willen nemen in de datumprikker?
Veel dank!
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted] <image001.png>
Beleidsadviseur strafrecht

Afdeling Strategie
T. 06 5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl
Bereikbaar: ma-do

Document nr. 16

Van: Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Aan: 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage); 5.1(2)e (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Expertmeeting procesafspraken d.d. 29 juni: deelnemers vanuit de Rechtspraak
Datum: woensdag 28 juni 2023 21:08:33
Bijlagen: image001.png
Prioriteit: Hoog

Ter info
Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer 5.1(2)e
088 361 3604
06-5.1(2)e
www.rechtspraak.nl

Van: Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Verzonden: woensdag 28 juni 2023 21:03
Aan: 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR' <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e - BD/DGRR/DRC/SH <5.1(2)e @minjenv.nl>; 5.1(2)e . (Hoge Raad) <5.1(2)e @oudleden-hogeraad.nl>; 5.1(2)e (WB-OM Den Haag) <5.1(2)e @om.nl>; 5.1(2)e @libertasadvocaten.com' <5.1(2)e @libertasadvocaten.com>; 5.1(2)e (Landelijk Parket Rotterdam) <5.1(2)e @om.nl>; '5.1(2)e @rug.nl' <5.1(2)e @rug.nl>; 5.1(2)e @law.leidenuniv.nl' 5.1(2)e @law.leidenuniv.nl>; 5.1(2)e @jsadvocaten.nl' <5.1(2)e @jsadvocaten.nl>; 5.1(2)e 5.1(2)e BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e @minjenv.nl>
CC: 5.1(2)e @advocatenorde.nl' <5.1(2)e @advocatenorde.nl>; 5.1(2)e (Rechtbank Rotterdam) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Den Haag) 5.1(2)e @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e (Hof Arnhem-Leeuwarden) <5.1(2)e @rechtspraak.nl>
Onderwerp: RE: Expertmeeting procesafspraken d.d. 29 juni: deelnemers vanuit de Rechtspraak
Urgentie: Hoog

Beste 5.1(2)e 5.1(2)e en 5.1(2)e
Afgelopen week had ik overleg met 5.1(2)e over het aantal participanten dat aan de expertmeeting van morgen zou willen deelnemen vanuit de Rechtspraak. Het onderwerp raakt ons zeer, de betrokkenheid is groot, en de reacties zijn divers; de interesse om aan de expertmeeting deel te nemen was dan ook erg groot.
Wij komen morgenochtend (uiteindelijk toch) met drie mensen: 5.1(2)e (rb Rotterdam, 5.1(2)e (hof DH) en ondergetekende vanuit het programma Nieuw Wetboek van Strafvordering.
Omdat we alle drie het onderwerp vanuit verschillende gezichtspunten benaderen, en dit de eerste algemene oriënterende bespreking is, hebben we er voor gekozen gedrieën te komen en niet met twee personen. Ik heb dit afgestemd met de andere twee partners in de strafrechtketen – OM en advocatuur- die daar gelukkig geen bezwaar tegen hadden.
We hopen dat de capaciteit van de zaal die ene extra stoel mogelijk maakt. We zien uit naar een vruchtbare en inspirerende bijeenkomst morgen en in september.
Tot morgen.
Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer
088 361 3604
06-
www.rechtspraak.nl

Van: - BD/DWJZ/SSR <@minjenv.nl>

Dubbel

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Document nr. 17

Van: Groos, W.F. (Hof Amsterdam)
Aan: 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage); 5.1(2)e [redacted] (Rvdr "s-Gravenhage)
Onderwerp: FW: Expertmeeting procesafspraken d.d. 29 juni: notitie en agenda
Datum: vrijdag 23 juni 2023 10:59:23
Bijlagen: 20230619 Procesafspraken vraagpuntennotitie tbv expertmeeting op 29 juni.docx
20230619 Agenda en deelnemerslijst expertmeeting procesafspraken.docx
image001.png

Ha dames,
Als verzocht door jullie. Tot maandag bij de voorbespreking.
Met vriendelijke groet,

WF (Wilma) Groos
rechterlijk bestuurslid

Kamer 5.1(2)e
088 361 3604
06-5.1(2)e [redacted]
www.rechtspraak.nl

Van: 5.1(2)e [redacted] - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>
Verzonden: dinsdag 20 juni 2023 15:40
Aan: 5.1(2)e [redacted] . - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1(2)e [redacted] . - BD/DWJZ/SSR 5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1(2)e [redacted] - BD/DWJZ/SSR < [redacted] @minjenv.nl>; 5.1(2)e [redacted] - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1(2)e [redacted] - BD/DGRR/DRC/SH <5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>; 5.1(2)e [redacted] (Hoge Raad) <5.1(2)e [redacted] @oudleden-hogeraad.nl>; Groos, W.F. (Hof Amsterdam) <5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] . (Hof Arnhem-Leeuwarden) 5.1(2)e [redacted] @rechtspraak.nl>; 5.1(2)e [redacted] (WB-OM Den Haag) <5.1(2)e [redacted] @om.nl>; [redacted] (Landelijk Parket Rotterdam) <5.1(2)e [redacted] @om.nl>; 5.1(2)e [redacted] @rug.nl' 5.1(2)e [redacted] @rug.nl>; 5.1(2)e [redacted] @law.leidenuniv.nl' <5.1(2)e [redacted] @law.leidenuniv.nl>; 5.1(2)e [redacted] @jsadvocaten.nl' <5.1(2)e [redacted] @jsadvocaten.nl>; 5.1(2)e [redacted] . van - BD/DWJZ/SSR <5.1(2)e [redacted] @minjenv.nl>
CC: 5.1(2)e [redacted] @advocatenorde.nl' <5.1(2)e [redacted] @advocatenorde.nl>
Onderwerp: Expertmeeting procesafspraken d.d. 29 juni: notitie en agenda

Geachte genodigden,
Op 29 juni a.s. vindt van 9.45 tot 12.00 uur een expertmeeting plaats over procesafspraken in strafzaken. U heeft eerder aangegeven hieraan te willen deelnemen, waarvoor nogmaals onze hartelijke dank. Het doel van deze bijeenkomst is om van gedachten te wisselen over de te maken keuzes ten aanzien van de tot stand te brengen wettelijke regeling over procesafspraken. Wij zegden u eerder een notitie toe ter voorbereiding op de bijeenkomst en als leidraad voor deze gedachtenwisseling. Deze vraagpuntennotitie is aan deze mail toegevoegd als bijlage. Uw eventuele schriftelijke inbreng, voorafgaande aan de expertmeeting en/of na het plaatsvinden daarvan, wordt op prijs gesteld.
Eveneens in de bijlage vindt u de agenda voor de bijeenkomst, inclusief deelnemerslijst.
Wij voorzien dat één expertmeeting niet toereikend is om alle aspecten van het onderwerp die in dit stadium van belang zijn op hoofdlijnen aan de orde te stellen. We zouden daarom graag op een later moment de gedachtewisseling voortzetten, en hopen dan opnieuw op uw deelname te mogen rekenen. Daartoe zal op korte termijn een datumplanner voor een tweede bijeenkomst in september uitgaan.
We hopen u allen te zien op 29 juni. Indien u vragen heeft, kunt u deze richten tot 5.1(2)i [redacted] @minjenv.nl.
Met vriendelijke groet,

5.1(2)e [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Document nr. 17.1

Vraagpuntennotitie ten behoeve van de expertmeeting d.d. 29 juni 2023 over procesafspraken in strafzaken

1. Inleiding

In de rechtspraktijk wordt sinds enige tijd gewerkt met procesafspraken. De Hoge Raad heeft zich naar aanleiding van een vordering tot cassatie in het belang van de wet uitgesproken over de mogelijkheden die daartoe bestaan binnen het huidige wettelijke en verdragsrechtelijke kader, waarbij hij enkele randvoorwaarden en aandachtspunten heeft geformuleerd.[1] Belangrijk uitgangspunt van de Hoge Raad is dat de totstandkoming van procesafspraken geen afbreuk doet aan de verantwoordelijkheid van de rechter voor de naleving van de wettelijke regeling (in het bijzonder de artikelen 348 en 350 Sv) bij de behandeling en beoordeling van de strafzaak en voor het waarborgen van een eerlijk proces (rov. 5.2.2). Uit het behoud van de eigen verantwoordelijkheid van de rechter volgt dat de rechter niet gehouden is om overeenkomstig de afspraken te beslissen (rov. 5.7.1). Zo kan de rechter ook in geval van procesafspraken besluiten de verdachte voor een of meer feiten vrij te spreken, ook al heeft de verdediging ter zake geen verweer gevoerd (rov. 5.7.2), en als de rechter van oordeel is dat de afdoening van de zaak – bijvoorbeeld ten aanzien van de strafoplegging – in lijn met de afspraken daarover zou leiden tot een uitkomst die niet in een redelijke verhouding staat tot de ernst van de zaak zoals die blijkt uit de processtukken en het verhandelde op de terechtzitting dan zal hij beslissingen nemen die afwijken van het afdoeningsvoorstel (rov. 5.2.2 en 5.7.3). De rechter kan in dat laatste geval een hogere straf opleggen dan die het OM en de verdediging met elkaar zijn overeengekomen.

De minister van Justitie en Veiligheid heeft eind 2022 in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven in het nieuwe Wetboek van Strafvordering een regeling over procesafspraken te zullen opnemen die aansluit bij het arrest van de Hoge Raad en bij de doelstelling van dat nieuwe wetboek om met een samenstel van maatregelen te bevorderen dat strafzaken beter voorbereid bij de zittingsrechter terechtkomen ('beweging naar voren').[2] De planning is dat de regeling van procesafspraken – die zal worden opgenomen in een meeromvattend aanvullingswetsvoorstel – tegelijk met het nieuwe wetboek in werking treedt.

De expertmeeting waarvoor u bent uitgenodigd vindt plaats in het kader van de voorbereiding van die wettelijke regeling over procesafspraken. Deze expertmeeting is bedoeld als eerste gedachtewisseling over de hoofdlijnen van zo'n wettelijke regeling en de keuzes en afwegingen die in dat verband moeten worden gemaakt. Daartoe is onderhavige vraagpuntennotitie opgesteld. Zoals ook in de hiervoor genoemde Kamerbrief is aangegeven, is uitgangspunt dat de regeling van procesafspraken moet passen bij de uitgangspunten en doelstellingen van het nieuwe wetboek. Waar mogelijk wordt daarbij de systematiek en terminologie van het nieuwe wetboek gevolgd. Op een later moment zal de vraag op welke wijze procesafspraken in Boek 4 van het nieuwe wetboek moeten worden ingebed – afhankelijk van hoe de regeling inhoudelijk gaat luiden zou die inbedding kunnen plaatsvinden door verdiscontering in de gewone berechtingsprocedure van Boek 4 dan wel in een aan Boek 4 toe te voegen afzonderlijke berechtingsprocedure voor procesafspraken – nadrukkelijk onder ogen worden gezien. Daarbij kunnen dan ook de gedachtewisselingen over onderstaande vraagpunten worden betrokken.

Bij het opstellen van deze notitie is kennisgenomen van de literatuur en jurisprudentie over dit onderwerp, zij het dat niet is gestreefd naar expliciete of volledige verwerking daarvan.

Definitie van procesafspraken

De term procesafspraken wordt in de literatuur en rechtspraktijk verschillend gedefinieerd. In deze notitie verstaan wij onder 'procesafspraken':

> Afspraken tussen de officier van justitie/advocaat-generaal bij het gerechtshof (hierna ook: het OM) en de verdediging over het verloop van de strafprocedure en/of de wijze van afdoening van een strafzaak, waarvan een gezamenlijk afdoeningsvoorstel aan de rechter deel uitmaakt.

Daarnaast hanteren wij de volgende definitie van een 'afdoeningsvoorstel':

[1] Hoge Raad 27 september 2022, ECLI:NL:HR:2022:1252.
[2] Kamerbrief van 26 oktober 2022, *Kamerstukken II* 2022/23, 29 279, nr. 742.

Een gezamenlijk voorstel van het OM en de verdediging over de bewezenverklaring, de kwalificatie daarvan en/of de sanctieoplegging.

Deze begripsomschrijvingen sluiten aan bij het arrest van de Hoge Raad over procesafspraken.

In deze notitie zijn vragen geformuleerd en toegelicht die in de expertmeeting worden besproken. Onderdeel I bevat vragen (1a-1d) over de huidige toepassingspraktijk. De onderdelen II tot en met VI bevatten een eerste set vragen (2-17) over de toekomstige wettelijke regeling. De notitie sluit af met onderwerpen voor een tweede set vragen die in een tweede expertmeeting aan de orde zullen komen.

2. De huidige toepassingspraktijk

Sinds het arrest van de Hoge Raad in september 2022 worden in de praktijk geregeld procesafspraken gemaakt.

I. Ervaringen met de huidige normering

1. Wat is uw beeld van de huidige normering en toepassing van procesafspraken in eerste aanleg?
    a. Zijn er specifieke typen zaken waarin procesafspraken in het bijzonder worden toegepast?
    b. In welke procesfase komen procesafspraken nu meestal tot stand (vóór of ná aanvang van het onderzoek op de terechtzitting)?
    c. Biedt het huidige juridisch kader, zoals nader geduid door de Hoge Raad, naar uw opvatting voldoende ruimte en waarborgen voor het tot stand brengen van procesafspraken?
    d. Zijn er naar uw oordeel knelpunten van praktische aard die in de weg staan aan een effectieve toepassing van procesafspraken?

3. Procesafspraken in het nieuwe Wetboek van Strafvordering

De regeling van procesafspraken moet passen bij de uitgangspunten en doelstellingen van het nieuwe wetboek. In het bijzonder is van belang dat in het nieuwe wetboek wordt ingezet op een 'beweging naar voren': met een samenstel van maatregelen wordt bevorderd dat strafzaken beter voorbereid bij de zittingsrechter terechtkomen.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van de huidige regeling die van belang is voor de inhoudelijke uitwerking van een regeling van procesafspraken en de toepassing daarvan in de praktijk, betreft de fasering van het aanbrengen van zaken op de zitting bij de meervoudige kamer. De regeling betreffende de dagvaarding en de dagbepaling wordt anders vormgegeven. Het begrip 'dagvaarding' wordt niet meer gebruikt. De nieuwe regeling maakt onderscheid tussen twee fasen. De officier van justitie dient, indien hij een zaak wil laten berechten, een procesinleiding in bij de voorzitter van de rechtbank. Deze procesinleiding wordt aan de verdachte betekend. Hierdoor vangt de berechting aan (artikel 4.1.1). De procesinleiding wordt ingediend als de officier van justitie van oordeel is dat het opsporingsonderzoek is afgerond en de zaak zittingsrijp is. De zogenoemde pro-formazittingen en 90 dagen-regel komen te vervallen. Dit kan bevorderen dat procesafspraken - vaker dan nu het geval is - vóór aanvang van het onderzoek op de terechtzitting tot stand zullen komen. Op basis van de procesinleiding is de voorzitter in de gelegenheid te inventariseren of de zaak voldoende is voorbereid voor behandeling op de terechtzitting. Wanneer dat het geval is, gaat de voorzitter over tot dagbepaling, waarbij hij zicht heeft op en rekening kan houden met onder andere de wensen die bij de verdediging bestaan met betrekking tot de behandeling van de zaak op de terechtzitting (artikel 4.1.6), waarna de officier van justitie de verdachte oproept voor de terechtzitting (artikel 4.1.10).

Tot het samenstel van maatregelen dat moet bevorderen dat strafzaken beter voorbereid bij de zittingsrechter terechtkomen behoort ook dat het nieuwe wetboek faciliteert dat het onderzoek op de terechtzitting door de bevoegdheidsuitoefening van de officier van justitie en de verdachte in de aanloop naar de inhoudelijke behandeling van de zaak op de terechtzitting zo goed mogelijk wordt voorbereid. Daarbij wordt de regierol van de voorzitter voorafgaande aan het onderzoek op de terechtzitting versterkt (vgl. de artikelen 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5 en 4.1.6). Een regeling over procesafspraken zou hier goed bij kunnen passen. Als het OM en de verdediging de

mogelijkheid hebben om – met inachtneming van bepaalde randvoorwaarden – afspraken te maken over het verloop van de strafprocedure en de wijze van afdoening van de strafzaak, wordt immers bevorderd dat voorafgaand aan de zitting duidelijkheid bestaat over de inhoud van de te voeren procedure voor de rechter en de eventueel resterende twistpunten tussen het OM en de verdediging. In gevallen waarin dit wenselijk voorkomt kan de voorzitter vóór de zitting de totstandkoming van procesafspraken stimuleren.

Bestaande uitgangspunten voor het onderzoek op de terechtzitting en de beraadslaging en beslissing blijven voor het overige gelden.

II. Het bereik van procesafspraken

Het huidige wettelijk kader stelt geen beperkingen aan het type strafzaak waarin procesafspraken kunnen worden gemaakt of het doel waarmee dit instrument wordt ingezet. In andere Europese landen zijn op dit punt wel beperkingen aangebracht, bijvoorbeeld ten aanzien van de hoogte van het strafvoorstel (bijvoorbeeld maximaal 5 jaar vrijheidsstraf) of zijn bepaalde strafbare feiten uitgesloten (bijvoorbeeld delicten die betrekking hebben op de persvrijheid, politieke delicten of specifiek aangewezen gewelds- en zedendelicten). Een andere mogelijke beperking houdt in dat procesafspraken alleen worden toegelaten in strafzaken die door de meervoudige kamer worden behandeld en politierechterzaken worden uitgesloten, vanwege de eenvoudige aard van politierechterzaken, in het bijzonder wat het bewijs en toepassing van de wet betreft (artikel 4.5.2). Dit zou aansluiten bij het gefaseerd aanbrengen ter berechting, dat in het nieuwe wetboek alleen geldt voor meervoudige kamerzaken.

2. Kunt u zich vinden in een wettelijke beperking van procesafspraken tot strafzaken die door de meervoudige kamer worden berecht (al dan niet nader beperkt tot zaken met een zekere complexiteit of omvang) of bestaat behoefte om ook in politierechterzaken procesafspraken te kunnen maken?

3. Kunt u zich vinden in een beperking van de toepassing van procesafspraken in strafzaken tot alleen strafzaken met meerderjarige verdachten?

4. Zo ja, dient in de wet een uitzondering te worden gemaakt voor kwetsbare meerderjarige verdachten?

5. Zijn er typen strafzaken die zich naar uw oordeel niet goed lenen voor het maken van procesafspraken, bijvoorbeeld gezien de ernst van het feit of de aard van het te beschermen rechtsgoed? Dient er op dit punt te worden voorzien in wettelijke beperkingen in de regeling van procesafspraken?

III. De inhoud van procesafspraken

Het afdoeningsvoorstel kan mede betrekking hebben op de bewijsvraag, kwalificatie en/of de sanctietoemeting. De vraag is wat de betrokkenen elkaar over en weer zouden moeten kunnen toezeggen.

Toezeggingen door de verdachte

Bij het maken van een afspraak die onder meer de sanctieoplegging raakt, ligt een ontkenning van de feiten door de verdachte niet voor de hand. Bij het maken van procesafspraken zal ten minste als voorwaarde moeten gelden dat de verdachte de feiten niet betwist en dus geen bewijsverweer zal voeren. Een verdergaande toezegging van de verdachte met betrekking tot het bewijs is dat deze schuld erkent, in algemene zin of in de vorm van een bekennende verklaring over het tenlastegelegde feit. De toelaatbaarheid van een procesafspraak met schulderkenning staat – ook internationaal – ter discussie. Uitgangspunt voor de te ontwerpen regeling is dat een eventuele erkenning van schuld als onderdeel van een procesafspraak, geen wijziging zou brengen in de zelfstandige verantwoordelijkheid van de rechter voor de uitkomst van de zaak. Met inachtneming van dat uitgangspunt zijn verschillende invalshoeken denkbaar. Enerzijds de invalshoek dat – in het bijzonder met het oog op de verklaringsvrijheid – zeer terughoudend moet worden omgegaan met afspraken die zijn gebaseerd op een schulderkenning. Bij deze invalshoek kan passen dat het afleggen van een schulderkenning niet mag worden beschouwd als een totstandkomingsvereiste voor het maken van een procesafspraak. In dat geval kan de rechtvaardiging voor het voordeel dat de verdachte aan een procesafspraak ontleent enkel worden gevonden in het

doelmatigheidsvoordeel bij de afdoening van de strafzaak waaraan de verdachte in positieve zin bijdraagt, en niet (ook) in diens schulderkenning. Anderzijds is denkbaar dat de schulderkenning juist wordt beschouwd als een essentiële voorwaarde voor het maken van een procesafspraak en de grondslag voor het daaruit voortvloeiende voordeel voor de verdachte.

6. Kan of moet een procesafspraak volgens u een vorm van schulderkenning inhouden?

7. Indien een erkenning van schuld deel uitmaakt van de procesafspraken: zou de wet deze schulderkenning moeten uitsluiten van het bewijs ingeval de procesafspraken niet worden geaccepteerd door de rechter?

Toezeggingen door het OM

Van de zijde van het OM zijn toezeggingen denkbaar met betrekking tot de tenlastelegging. Op grond van het opportuniteitsbeginsel beslist het OM of naar aanleiding van het opsporingsonderzoek vervolging moet plaatsvinden en, zo ja, welke strafbare feiten worden tenlastegelegd. Dit geeft ruimte de tenlastelegging toe te snijden op een minder zware kwalificatie van een of meer feiten (bijvoorbeeld schuldwitwassen in plaats van de opzetvariant van witwassen), of – indien procesafspraken voorafgaand aan de procesinleiding worden gemaakt – een cumulatieve tenlastelegging tot een bepaald aantal feiten te beperken (bijvoorbeeld drie in plaats van vijf bewijsbare gevallen van valsheid in geschrift). Er is geen specifieke wettelijke regeling over het *weglaten* van strafbare feiten uit de tenlastelegging vóór aanvang van het onderzoek op de terechtzitting. Na aanvang van het onderzoek op de terechtzitting kan de officier van justitie de procesinleiding niet meer intrekken (artikel 4.1.15); de rechter moet op grondslag van de daarin opgenomen tenlastelegging een eindvonnis wijzen (artikel 4.3.1 e.v.). Indien pas in dit processtadium een procesafspraak tot stand komt dan kan de tenlastelegging ingevolge artikel 4.2.27 worden aangepast, mits de tenlastelegging na wijziging daarvan nog steeds hetzelfde strafbare feit behelst in de zin van artikel 68 Sr en de wijziging daarnaast niet in strijd komt met de beginselen van een behoorlijke procesorde, zo heeft de Hoge Raad in zijn arrest over procesafspraken bepaald (rov. 5.6.3.). Artikel 4.2.27 biedt in lijn met het geldende recht op dit moment geen ruimte voor wijziging van de tenlastelegging in de vorm van het *schrappen* van één of meer cumulatief tenlastegelegde feiten.

Vóór aanvang van het onderzoek op de terechtzitting is het dus mogelijk om één of meer bewijsbare strafbare feiten uit de tenlastelegging weg te laten. Dit vloeit voort uit het algemene strafvorderlijke uitgangspunt dat het OM op grond van het opportuniteitsbeginsel en het vervolgingsmonopolie bepaalt voor welke strafbare feiten de verdachte wordt vervolgd, totdat de zaak onder de zittingsrechter is. De vraag is of dit strafvorderlijke uitgangspunt in de context van procesafspraken een evenwichtig totaalbeeld oplevert; dan is immers alleen de (minder vergaande) wijziging van de tenlastelegging in de fase van het onderzoek op de terechtzitting onderworpen aan rechterlijke toetsing. Dit terwijl het algemeen belang en bijzondere belangen van het slachtoffer en/of de benadeelde partij bij vervolging voor bepaalde strafbare feiten die onderdeel zijn van een procesafspraak die vóór de zitting tot stand is gekomen evengoed in het gedrang kunnen komen.

Dit zou kunnen pleiten voor een meer uniforme nadere normering of rechterlijke toets van procesafspraken die vóór of ná aanvang van het onderzoek op de terechtzitting tot stand komen. Denkbaar is bijvoorbeeld in de wet op te nemen dat de invloed van procesafspraken op de inhoud en omvang van de tenlastelegging door de rechter wordt getoetst aan de beginselen van een goede procesorde, bijvoorbeeld in het kader van een bredere rechterlijke beoordeling van de toelaatbaarheid van de procesafspraak. Daarbij zouden de uitoefening van aan het slachtoffer en/of de benadeelde partij toekomende rechten alsmede de verhouding tussen het strafrechtelijk verwijt en de ernst van de zaak in de beoordeling kunnen worden betrokken, in lijn met overweging 5.6.3 van het arrest van de Hoge Raad over procesafspraken.

8. Moet een toezegging om bepaalde strafbare feiten niet ten laste te leggen als onderdeel van een procesafspraak naar uw oordeel mogelijk zijn?

9. Zo ja, bestaat er behoefte aan de mogelijkheid om feiten van de tenlastelegging te schrappen na aanvang van het onderzoek op de terechtzitting?

10. Indien het mogelijk wordt gemaakt om als onderdeel van de procesafspraak bepaalde feiten niet op te nemen of te schrappen uit de tenlastelegging: kunt u zich dan vinden in een wettelijke regeling waarin die keuze nader wordt genormeerd en/of wordt onderworpen aan een vorm van rechterlijke toetsing?

Gezamenlijk sanctievoorstel
Procesafspraken houden vaak mede een gezamenlijk voorstel aan de rechter met betrekking tot de sanctieoplegging in. Zo'n sanctievoorstel roept onder andere de vraag op of en in welke mate het maken van procesafspraken een reden kan zijn om de straf te matigen. Een tastbaar en significant voordeel zal het maken van procesafspraken aantrekkelijker maken voor de verdachte, terwijl die aantrekkingskracht niet zó groot mag zijn dat deze de verklaringsvrijheid zou kunnen aantasten. Ter oriëntatie kan worden gewezen op de gronden voor vermindering van straf die in Titel IIIA van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht zijn opgenomen. Bij de regeling van de kroongetuige is de strafvermindering nu gemaximeerd tot de helft van de straf die de rechter overwoog op te leggen (artikel 44a, tweede lid, Sr). Bij de poging tot misdrijf wordt de maximumstraf die op het feit is gesteld met een derde verminderd (artikel 45 Sr). In de literatuur over procesafspraken komt naar voren dat in verschillende buitenlandse stelsels de strafvermindering is gemaximeerd tot 30% van de straf die de rechter anders zou opleggen. Dit roept de vraag op of in de wet "buitengrenzen" van de strafkorting zouden moeten worden vastgelegd, waaraan de rechter zich moet houden en waar een afdoeningsvoorstel ten aanzien van de sanctieoplegging (dientengevolge) niet buiten mag gaan. Daarnaast is de vraag in welke de mate de rechter – binnen die buitengrenzen – aan zo'n concreet strafvoorstel is gebonden. Anders gezegd: hoeveel vrijheid aan de rechter moet worden gelaten om een passende straf op te leggen. In dit verband is allereerst relevant hoeveel ruimte de procespartijen wordt gelaten bij het formuleren van een strafvoorstel. Verschillende modaliteiten zijn denkbaar: in de wet zou kunnen worden bepaald dat een strafvoorstel een concrete straf kan of moet inhouden (bijvoorbeeld: het opleggen van een gevangenisstraf voor de duur van twee jaar) of dat daarin een bandbreedte kan of moet worden neergelegd waarbinnen de rechter vrij is om de straf te bepalen (bijvoorbeeld: het opleggen van een gevangenisstraf tussen 18 en 24 maanden). Een variant hierop is dat alleen een bovengrens wordt geformuleerd, bijvoorbeeld dat het onvoorwaardelijk gedeelte van de op te leggen gevangenisstraf niet hoger mag zijn dan twee jaar. Ongeacht de precieze modaliteit is daarnaast van belang welke ruimte de rechter zou moeten hebben om te toetsen of het strafvoorstel in redelijke verhouding staat met de ernst van de zaak (vgl. rov. 5.7.3 van het arrest van de Hoge Raad over procesafspraken).

11. Hoe staat u tegenover een – in de wettelijke regeling op te nemen – strafkorting van maximaal 1/3 ten opzichte van de straf die de rechter anders (indien geen procesafspraken zouden zijn gemaakt) overwoog op te leggen?

12. Moet in de wettelijke regeling de rechter op vergelijkbare wijze als hiervoor genoemd kunnen toetsen of het strafvoorstel in redelijke verhouding staat met de ernst van de zaak?

IV. Het moment van toetsing door de rechter
Aan de voortvarendheid en transparantie van het strafproces kan bijdragen dat een rechterlijke toetsing van een procesafspraak zo snel mogelijk na de totstandkoming van die afspraak plaatsvindt. Ook geldt zowel voor toezeggingen van de verdachte met betrekking tot de bewijsvraag als toezeggingen van het OM met betrekking tot de tenlastelegging dat een eventuele afwijzing van de procesafspraken processuele complicaties met zich kan brengen. De vraag kan dan rijzen welke consequenties moeten worden verbonden aan zo een afwijzing voor wat betreft een bekennende verklaring of beperking van de tenlastelegging die deel uitmaakt van een procesafspraak. Deze complicaties kunnen wellicht ten dele worden beperkt door de procesafspraken in een eerder stadium ter toetsing voor te leggen aan de rechter.

13. Bestaat er naar uw oordeel behoefte aan het 'naar voren halen' van het rechterlijk oordeel over de procesafspraken, waarbij de procesafspraken worden getoetst bij aanvang van, althans zo vroeg mogelijk tijdens het onderzoek op de terechtzitting?

V. Randvoorwaarden bij procesafspraken

Rechtsbijstand
De Hoge Raad stelt als vereiste dat de verdachte van rechtsbijstand is voorzien (rov. 5.2.3).

14. Kunt u zich vinden in het in de wettelijke regeling vastleggen van verplichte rechtsbijstand voor de verdachte (bij zowel de totstandkoming van procesafspraken als tijdens het onderzoek op de terechtzitting waar de procesafspraken ter sprake komen)?

Aanwezigheid van de verdachte op de terechtzitting
De rechter dient volgens de Hoge Raad te onderzoeken – en in de uitspraak van dat onderzoek blijk te geven – of de verdachte in de concrete omstandigheden van het geval vrijwillig, op basis van voldoende en duidelijke informatie en terwijl hij zich bewust was van de rechtsgevolgen, is gekomen tot de ondubbelzinnige beslissing mee te werken aan het afdoeningsvoorstel en de daarmee gepaard gaande afstand van verdedigingsrechten. Voor het verrichten van dit onderzoek is het volgens de Hoge Raad "in beginsel" vereist dat de verdachte, voorzien van rechtsbijstand, op de terechtzitting aanwezig is (rov. 5.4.3). De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad merkt op dat het voor de desbetreffende beoordeling "in de regel lijkt aangewezen" dat de verdachte op de zitting waar de procesafspraken ter sprake komen aanwezig is, zodat de rechter de gelegenheid heeft de verdachte in dit verband zelf vragen te stellen (punt 9.14). Het is echter ook denkbaar dat de verdachte niet op de terechtzitting aanwezig hoeft te zijn en het aan diens gemachtigde raadsman overlaat.

15. Kunt u zich vinden in het uitgangspunt dat de aanwezigheid van de verdachte op de terechtzitting in het algemeen een vereiste is voor de toepassing van procesafspraken? Zijn er gevallen denkbaar waarin volgens u die aanwezigheid niet nodig zou zijn?

VI. Andere procesdeelnemers
Procesafspraken worden door het OM en de verdachte tot stand gebracht. In zijn arrest wijst de Hoge Raad erop dat op de officier van justitie de plicht rust om in voorkomende gevallen rekening te houden met de belangen van respectievelijk het slachtoffer en de benadeelde partij (rov. 5.3.1). De rechter mag aan afspraken die zien op de vordering van de benadeelde partij geen betekenis toekennen als deze onvoldoende recht doen aan de belangen van de benadeelde partij (rov. 5.7.5). (Het nieuwe wetboek brengt overigens geen wijziging in de rechtspositie van het slachtoffer en de benadeelde partij.)

16. Bent u het ermee eens dat wanneer procesafspraken worden gemaakt over aspecten van de strafzaak die rechtstreeks van belang zijn voor het slachtoffer of de benadeelde partij, dit in bepaalde gevallenbetrokkenheid vergt van het slachtoffer of de benadeelde partij bij de totstandkoming van zo'n afspraak tussen het OM en de verdediging? Als u deze vraag bevestigend beantwoordt, in welke gevallen is die betrokkenheid wenselijk en noodzakelijk, en moeten een of meer van die gevallen in de wettelijke regeling worden vastgelegd? Denk bijvoorbeeld aan de (omvang van een) schadevergoeding, waarbij ten tijde van de procesafspraak al dan niet sprake is van voeging door de benadeelde partij.
17. Zou een wettelijke regeling over procesafspraken ook betrekking moeten hebben op afspraken tussen de verdediging en de benadeelde partij over de vordering van de benadeelde partij?

Onderwerpen die in een tweede expertmeeting in ieder geval aan de orde gesteld worden:

I. Rechterlijke toetsing: inhoud en omvang;
II. De gevolgen indien de toetsing negatief uitpakt en indien deze positief uitpakt (in dat laatste geval: mate van gebondenheid van de rechter aan het voorstel);
III. Rechtsmiddelen / hoger beroep;
IV. Openbaarheid (intern en extern);
V. De straffen en maatregelen waarover procesafspraken kunnen worden gemaakt.